

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TEKNİK EĞİTİM FAKÜLTESİ
MATBAA EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MEZUNLARIN İSTİHDAM DURUMLARI
VE SEKTÖRDEKİ DURUMU

ÖZGÜR YÜCEL

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Matbaa Anabilim Dalı
Matbaa Programı

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Hayri ÜNAL

İSTANBUL, 2013

MARMARA UNIVERSITY
INSTITUTE FOR GRADUATE STUDIES
IN PURE AND APPLIED SCIENCES

**EMPLOYMENT STATUS OF GRADUATES OF
MARMARA UNIVERSITY, FACULTY OF
TECHNICAL EDUCATION, DEPARTMENT OF
PRINTERY AND THEIR AND POSITION IN
THE SECTOR**

ÖZGÜR YÜCEL

MASTER THESIS
Department of printing
Printing Program

ADVISOR
Yrd. Doç. Dr. Hayri ÜNAL

ISTANBUL, 2013

**MARMARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TEKNİK EĞİTİM FAKÜLTESİ
MATBAA EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MEZUNLARIN İSTİHDAM DURUMLARI
VE SEKTÖRDEKİ DURUMU**

ÖZGÜR YÜCEL
(522509002)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Matbaa Anabilim Dalı
Matbaa Programı

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Hayri ÜNAL

İSTANBUL, 2013

MARMARA ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Özgür YÜCEL'İN "Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa Eğitimi Bölümü Mezunların İstihdam Durumları ve Sektördeki Durumu" başlıklı tez çalışması, 29/01/2014 tarihinde savunulmuş ve jüri üyeleri tarafından başarılı bulunmuştur.

Jüri Üyeleri

Marmara Üniversitesi	(Danışman) Yrd. Doç. Dr. Hayri ÜNAL	
Marmara Üniversitesi	(Üye) Doç. Dr. Semiha YENİDOĞAN	
Istanbul Ticaret Üniversitesi	(Üye) Yrd. Doç. Dr. Timur SOYSAL	

ONAY

Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 10.03.14... tarih ve 2014(06-0) sayılı kararı ile Özgür YÜCEL'in Matbaa Anabilim dalı Matbaa Programında Yüksek Lisans derecesi alması onanmıştır.

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü
Prof. Dr. Abdülkerim KAR

ÖNSÖZ

Günümüzde her büyüklükte işletmeler için işgücünün önemi tartışılmayacak kadar açıktır. Bu nedenle işletmelerin, yapacakları iş, ne olursa olsun yeni işe alacakları kişiler önemlidir ve üniversiteler ise, bu konuda işletmelerin en önemli kaynağıdır. Bu nedenle üniversiteler başlangıç düzeyinde işler için elemanların bulunabileceği bir kaynaktır.

Ülkeler açısından Mesleki Teknik Eğitim büyük bir öneme sahiptir. Orta öğretimde bu eğitimi meslek liseleri verirken, üniversitelerde ise onun uzantısı olan Teknik Eğitim Fakülteleri ile örgütlenmiştir. Gelişmiş ülkelerde Teknik Eğitime verilen oran %70' lerde iken ülkemizde bu oran yüzde %40 lardadır. Ama her geçen gün bu oran artmaktadır.

Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa Eğitimi Bölümünden mezun olan öğrencilerin istihdam durumları belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada;

Bana araştırmanın istenen düzeyde hazırlanabilmesi için gerekli titizliği ve yardımı gösteren tez danışmanım sayın Yrd. Doç. Dr. Hayri ÜNAL' a teşekkür ederim.

Ayrıca bu süreç içerisinde yüksek lisans programını bitirmem için benden desteğini esirgemeyen önce değerli eşim Müzeyyen YÜCEL 'e sonra İngilizce çeviriler için Nilgün KARABIYIK, Ali ÖZTÜRK, Ali KELEŞ ve Taylan YILMAZ' a ve istatistiki verilerin yorumlanması konusunda yardımcı olan Lütfü ÖZDEMİR, beni Yüksek Lisans öğrenimi bitirmem için teşvik eden Batuhan KURT, ve Ahmet AKGÜL hocalarıma ve araştırmaya anket yoluyla katkıda bulunan bütün mezun arkadaşlarıma çok çok teşekkür ederim.

Haziran, 2013

Özgür YÜCEL

İÇİNDEKİLER

	<u>SAYFA NO</u>
ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER	II
ÖZET	III
ABSTRACT	IV
KISALTMALAR	V
ŞEKİLLER	VI
TABLolar	VII
BÖLÜM I. GİRİŞ VE AMAÇ	1
I.1 GİRİŞ	1
I.1.1. Osmanlıya Matbaa'nın Gelişi	1
I.1.2. Cumhuriyet Tarihide Matbaa Eğitiminin Gelişimi	2
I.1.3. İstihdam Nedir	8
BÖLÜM II. MATERYAL VE YÖNTEM	11
BÖLÜM III. BULGULAR VE YORUMLAR	13
III.1 BULGULAR VE YORUMLAR	13
III.1.1. Ankete Katılan Mezunlar Hakkında Kişisel Bilgiler	15
III.1.2. Ankete Katılan Mezunların Eğitim Öğretim Faaliyetleri Hakkında Bilgiler	20
III.1.3. Ankete Katılan Mezunlar İstihdamı Hakkında Bilgiler	30
BÖLÜM IV. SONUÇ VE ÖNERİLER	45
KAYNAKLAR	49
EKLER	53
ÖZGEÇMİŞ	

ÖZET

MARMARA ÜNİVERSİTESİ TEKNİK EĞİTİM FAKÜLTESİ MATBAA EĞİTİMİ BÖLÜMÜ MEZUNLARIN İSTİHDAM DURUMLARI VE SEKTÖRDEKİ DURUMU

Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa Eğitimi Bölümü, 1980-1981 öğrenim döneminde ilk mezunlarını vermiş. 2012 yılına kadar geçen sürede bölümden 1617 kişi mezun olmuştur.

Matbaa Eğitimi mezunlarının istihdam durumlarının belirlenmesinin yanı sıra, sosyoekonomik profilinin çıkarılması, öğrenim faaliyetleri hakkındaki görüşlerinin ortaya çıkarılması, bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini oluşturan 1617 kişiden 1980-2012 yılları arasında mezun olan 213 katılımcıya anket uygulanmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda çeşitli çıkarımlar yapılmıştır. Örneğin mezunların %70'inin erkek olduğu ve yıllar ilerledikçe mezunlar arasındaki kadın oranının arttığı anlaşılmaktadır. Mezunların %74,2'sinin İstanbul'da yaşaması ise sektörün bu kentte yoğunlaştığını göstermektedir. Matbaa Eğitimi mezunlarının sadece %21,6'sı bir kamu kurumunda çalışmakta iken %50,7'si matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada görev almaktadır. %21,1'i ise matbaa alanında istihdam edilmemektedir. Bu veriler aynı zamanda lise düzeyinde meslek eğitime ve lisans düzeyinde matbaa öğretmenliği eğitime yönelik yeni bir planlama anlayışının gerekliliğine işaret etmektedir.

Anahtar Sözcükler: Mezunlar, anket, istihdam, Matbaa Eğitimi

ABSTRACT

EMPLOYMENT STATUS OF GRADUATES OF MARMARA UNIVERSITY, FACULTY OF TECHNICAL EDUCATION, DEPARTMENT OF PRINTERY AND THEIR POSITION IN THE SECTOR

Marmara University, Faculty of Technical Education, Department of Printery produced its first graduates in 1980-1981 academic years. 1617 people graduated from this department until 2012.

The purpose of this research is constructing the social economic profile of the graduates of Department of Printery, bringing out their ideas about the education activities in addition to determining their employment status. Having graduated in 1980-2012 years, 213 participants of 1617 people that constitute system of the research took part in this questionnaire.

Certain deductions have been made in accordance with the data obtained from this research. For example, it is understood that the 70 percent of the graduates are male and the rate of female among graduates has been increasing over the years. On the other hand, the fact that the 74,2 percent of the graduates live in Istanbul shows that this sector centers on this city. While the only 21,6 percent of the graduates of Department of Printery work in a public institution, the 50,7 percent of graduates has been employed in a private corporation acting in printery sector. The 21,1 percent of the graduates, on the other hand, are not employed in the printer sector. At the same time, these data point at that a new understanding of planning about professional training on high school level and teaching in printery education on four- year license level is needed.

Keywords: Graduates, questionnaire, employment, Department of Printery

KISALTMALAR

d	: Sapma Miktarı
N	: Evren Büyüklüğü
t	: Güven Düzeyine gelen tablo değeri
p	: Evren için tahmin edilen belirli bir özelliğe sahip olma derecesi
q	: Evren için tahmin edilen belirli bir özelliğe sahip olmama derecesi
SPSS	: İstatistik programı (Statistical Package for the Social Sciences)
T.B.M.Y.O.	: Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu
AB	: Avrupa Birliği
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
ÖSYM	: Öğrenci Seçme Yerleştirme Sınavı
TEF	: Teknik Eğitim Fakültesi
AOBP	: Ağırlıklı Orta Öğretim Başarı Puanı

ŞEKİLLER LİSTESİ

	<u>SAYFA NO</u>
Şekil 3.1: Yaş dağılım grafiği	15
Şekil 3.2: Mezun olunan lise grafiği	17
Şekil3.3: Eğitim durumu grafiği.....	18
Şekil3.4: Matbaa öğretmenliğini seçerken en önemli etken grafiği	21
Şekil 3.5: Mezunların meslek değişkenine göre dağılım grafiği.....	26
Şekil 3.6: Çalışmakta olduğunuz işi hangi kanal aracılığı buldunuz soru grafiği	34
Şekil 3.7: Mezunların iş ararken karşılaştığınız zorluklar soru grafiği	36
Şekil 3.8: Mezunlar çalıştığı iş yerindeki görevi soru grafiği	40
Şekil 3.9: Mezunların aylık kazanç tablosu grafiği	41

TABLO LİSTESİ

SAYFA NO

Tablo 1.1: Meslek teknik orta öğretimden mezun olan öğrencilerin üniversite sınavında ek puan verilen bazı bölümler	6
Tablo 1.2: Basım yayım sanayi pazar dağılımı ve büyüklükleri	9
Tablo 3.1: Ana kitlenin ve ankete katılan mezunların yıllara göre kadın-erkek dağılımları.....	12
Tablo 3.2: Mezunlar cinsiyet değişkenine göre dağılımı.....	14
Tablo3.3: Mezunların medeni durumu değişkenine göre dağılımı	15
Tablo3.4: Mezunların yaş değişkenine göre dağılımı.....	15
Tablo3.5: Mezunların ikamet değişkenine göre dağılımı	16
Tablo3.6: Mezunların mezun olduğu lise değişkenine göre dağılımı.....	17
Tablo3.7: Mezunların eğitim durumu değişkenine göre dağılımı	17
Tablo3.8: Eğitim Durumu ile Meslek Arasındaki İlişki ki kare analizi.....	18
Tablo3.9: Mezunların mezun olma süresine göre dağılımları	19
Tablo3.10: Mezunlar matbaa öğretmenliğinin üniversite tercihindeki sırası değişkenine göre dağılımı	19
Tablo3.11: Mezunların matbaa öğretmenliği bölümünü seçmenizdeki en önemli etken değişkenine göre dağılımları	20
Tablo3.12: Matbaa öğretmenliği bölümünü seçmenizdeki en önemli etken ait istatistiki değerler.....	21
Tablo 3.13: Matbaa öğretmenliği bölümünü seçmenizdeki en önemli etken sorusuna ait istatistiki değerler	22
Tablo 3.14: Mezunların mezunlar derneği oluşturulmuş olsa katılmak isteme durumu değişkenine göre dağılımı	23
Tablo 3.15: Mezunların üniversitenin iş yaşamına katkıda bulunduğunu düşünme durumu değişkenine göre dağılımı	23
Tablo 3.16: Üniversitenin iş yaşamına katkıda bulunduğunu düşünme durumu ile meslek arasındaki İlişki ki kare analizi.....	24
Tablo 3.17: Mezunların matbaa mezunu olmaktan memnun olma durumu değişkenine göre dağılımı	24

Tablo 3.18: Matbaa mezunu olmaktan memnun olma durumu ile meslek arasındaki ilişki ki kare analizi	25
Tablo 3.19: Mezunların meslek değişkenine göre dağılımı.....	26
Tablo 3.20: Mezunların meslek değişkenine göre “Diğer” cevabını veren 45 kişiye ait istatistiki değerler	27
Tablo 3.21: Mezunların meslek değişkenine göre “çalışmıyorum” cevabını veren 14 kişiye ait istatistiki değerler	28
Tablo 3.22: Mezunların mezun olduktan sonra işe başlama süresi değişkenine göre dağılımı.....	29
Tablo 3.23: Mezunların üniversitede kazandığı becerileri işte kullanma düzeyi değişkenine göre dağılımı	29
Tablo 3.24: Mezunların üniversitede kullandığınız araçlar, çalışma yöntemleri ve malzemeler çalıştığınız işte kullandıklarınız arasında ne ölçüde benzerlik değişkenine göre dağılımı	30
Tablo 3.25: Mezunların yaptığı işle ilgili olarak şu anda sahip olduğu bilgi ve becerilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre dağılımı	31
Tablo 3.26: Mezunlar çalıştığınız iş alanında mesleki eğitime ihtiyaç duyuyor musunuz değişkenine göre dağılımı	31
Tablo 3.27: Mezunların mesleki eğitimin daha yoğun ve kaliteli olması aşağıdakilerden hangisine yararlı olacağı değişkenine göre dağılımı	32
Tablo 3.28: Matbaa eğitimi bölümünden mezun olan öğrencilerin mesleki eğitiminin en iyi öğrenildiğini düşündüğü durumların dağılımı.....	32
Tablo 3.29: Mezunlar şu anda çalıştığı işten memnun olma durumu değişkenine göre dağılımı.....	33
Tablo 3.30: Mezunlar çalışmakta olduğu işi bulmakta aracılık eden kanal değişkenine göre dağılımı	33
Tablo 3.31: Mezunların iş ararken karşılaştığımız zorluklar değişkenine göre dağılımı	35
Tablo 3.32: Mezunların iş ararken karşılaştığımız zorluklar değişkenine göre dağılımı	35
Tablo 3.33: Mezunların çalışmakta olduğu iş yerinin çalıştığı işyerleri arasındaki sırası değişkenine göre dağılımı	36

Tablo 3.34: Mezunların çalıştığı işyeri sayısı*yaş*aylık kazanç çapraz tablosu	37
Tablo 3.35: Mezunların çalıştığı işyeri sayısı*yaş çapraz tablosu.....	38
Tablo 3.36: Mezunların iş değişikliği sebepleri tablosu	39
Tablo 3.37: Mezunlar çalıştığı iş yerindeki görevi değişkenine göre dağılımı	39
Tablo 3.38: Mezunların aylık kazancı değişkenine göre dağılımı	40
Tablo 3.39: Mezunların aylık kazancı meslek değişkenine göre dağılımı.....	41
Tablo 3.40: Mezunların aylık kazancı eğitim durumu değişkenine göre dağılımı	41
Tablo 3.41: Mezunların aylık kazancı mezuniyet yılı değişkenine göre dağılımı	42
Tablo 3.42: Aylık kazancı ile şu anda çalıştığı işten memnun olma durumu arasındaki ilişki.....	43

BÖLÜM I

I.1.GİRİŞ

İnsanlığın, kültür tarihine bakıldığında, yazının keşfi kadar matbaanın icadı da dünya talihinde etkin rol oynamıştır. Her ne kadar yazı çoğaltmanın birkaç tekniği çeşitli toplumlarda kullanılmış ise de, bu teknikler 15. yüzyılda Gutenberg'in yaptığı mekanik matbaa kadar hızla yayılıp bilgi birikimine yol açmamıştır [4].

I.1.1.Osmanlıya Matbaa'nın Gelişi

Matbaanın Avrupa'da icadı ve yayılması Osmanlıların yükselme dönemine denk gelir. Avrupa'dan getirdiği ustalara döktürdüğü toplarla 1453'te İstanbul'u fetheden, Avrupalı ressamalara kendi portresini yaptıran Fatih Sultan Mehmet zamanında Almanya'da Gutenberg matbaanın hazırlıklarını tamamlar ve 1456'da ilk kitabını basar ki, sonrasında 15'inci yüzyıl bitmeden Avrupa'nın çeşitli kentlerine bu medya aracı çığ gibi yayılır ve tüm kıtada kurulan 1700 matbaada tahminen 15-20 milyon kadar kitap basılır. Matbaanın Avrupa kıtasındaki yayılması şöyle bir seyir izler; 1464'te İtalya'ya, 1465'te İsviçre'ye, 1467'de İngiltere'ye, 1470'de Fransa ve Hollanda'ya, 1473'te İspanya ve Macaristan'a, 1483'te İsveç'e matbaa kurulur [8].

Türkiye'de ilk matbaayı 1493'te İstanbul'da İspanya'dan göç eden Museviler kurdu. 1567'de Ermeniler, 1627'de Rumlar tarafından İstanbul'da matbaa açıldı.

İlk Türk matbaasının kurulduğu dönem, Osmanlı tarihinde Lale Devri (1718 - 1730) olarak adlandırılmaktadır. İlk Türk matbaasının kurucusu İbrahim Müteferrika'nın 1727'de matbaa için izin almasıyla 1729'da ilk kitabını basmasına kadar isleyen süreçte Osmanlı'da bu yeni medya aracına imkan tanıyan zihniyet değişikliğini ortaya koyan bazı belgeler söz konusudur [8].

Bunlardan en önemlisi İbrahim Müteferrika'nın matbaanın neden gerekli olduğunu anlattığı ve Sadrazam Damat İbrahim Paşa'ya sunduğu *Vesiletü't-tibba* isimli rapordur. İbrahim Müteferrika'nın daha sonra ilk eseri *Vankulu Lüğati*'nin içine de koyduğu bu rapor, Osmanlı'daki değişen düşünsel anlayışın bir göstergesidir. Raporun giriş kısmında Cengiz Han'ın, Hülagü'nün ve Endülüs'ü işgal eden Hıristiyanların kitapları yaktıkları belirtilir, kitapları doğru yazacak hattat kalmadığından yakınılır.

I.1.2.Cumhuriyet Tarihinde Matbaa Eğitiminin Gelişimi

Willi Blümel, Türkiye'nin çağdaş İbrahim Müteferrika'sıdır. Modern Türk matbaacılığın kurulmasında çok önemli bir rol oynamıştır. Almanya'da tipo baskı teknolojisinde isim yapmış bir baskı uzmanı iken, İstanbul'da Cumhuriyet gazetesinde kurulacak olan rotatif baskı makinesinin sorumlusu olarak 1934 yılında Atatürk tarafından Türkiye'ye davet edilmiştir. Takriben beş yıl kadar Cumhuriyet gazetesinde baskı sorumlusu olarak görev yaptıktan sonra Türkiye'de yerleşik bir İsviçre firması olan Burkhard Gantebein firmasının matbaacılık bölümünün başına getirilmiştir. Bu noktadan sonra Türk matbaacıları Willi Blümel ismini çok duymaya başlamışlar, özellikle tipo baskı tekniğinde onun bilgi ve tecrübelerinden yararlanmışlardır [13].

Cumhuriyet tarihindeki ilk matbaa okulu, 'Maarif Vekaleti tarafından halk için çıkarılan haftalık mecmua' Halk'ın 18 Mart 1929 Pazartesi tarihli manşetinde görüyoruz "Matbaacılık Mektebi açıldı". Bir sınıfta mektebin açıldığı gün, 9 Mart 1929'da çekildiği anlaşılan fotoğrafın altında, Maarif Vekaleti'nin hem harf devriminden doğan yeni ihtiyaçları temin etmek, hem de ilmi matbaacılığı yaratarak sanatında mahir usta ve işçiler yetiştirmek üzere Devlet Matbaasında bir mektep açtığı haber veriliyor. Bu mektep sadece Devlet Matbaasının işçi ve usta ihtiyaçlarını yetiştirmek üzere eğitim vermekle kalmıştır [13].

Matbaacılık eğitimi ortaöğretim düzeyinde ilk defa Ankara 1. Sanat Enstitüsü içinde 2 yıl süreli bir bölüm olarak 1946-47 öğretim yılında kurulmuştur. 1951 – 1952 Öğretim yılında, matbaa sektörünün İstanbul'da Ankara'dan daha yaygın olduğu gerekçesiyle İstanbul Sultanahmet Sanat Enstitüsüne bir bölüm olarak tanınmıştır. 1953 yılında sanat enstitüsü içinde bir bölüm olmaktan çıkarılmıştır. 1954 yılında öğretim süresi üç yıla çıkarılarak ayrı bir okul haline getirilmiş ve Matbaacılık Okulu ismini almıştır. 1961 öğretim yılı başında Matbaacılık Okulu olarak Gülhane Meydanı'nda yeni binasına taşınmıştır. 1967 Yılında Matbaa Sanat Enstitüsü ismini almıştır. 1974 Yılı başında ise sanat enstitülerinin lise dengi sayılmaları nedeniyle okulun adı, Matbaa Meslek Lisesi olmuştur [14].

Şu anda sadece matbaacılık eğitimi verilen 3 adet Endüstri Meslek Lisesi bulunmaktadır. Ayrıca Endüstri Meslek Lisesi bünyesinde eğitim yapılan 21 ayrı matbaacılık bölümü olmak üzere toplam 2479 öğrenci ile 24 lise ve dengi okulda matbaacılık eğitimi yapılmaktadır [15].

Matbaacılık Eğitimi Verilen Lise Dengi Okullar

1. Adana, Karşıyaka Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
2. Ankara, Atatürk Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
3. Ankara, Atatürk Kız Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
4. Antalya, Antalya Organize Sanayi Bölgesi Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
5. Balıkesir, Balıkesir İMKB Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
6. Bursa, Atatürk Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
7. Bursa, Demirtaşpaşa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
8. Denizli, Denizli Merkez Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
9. Eskişehir, Atatürk Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
10. Gaziantep, Mehmet Rüştü Uzel Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
11. Isparta, Endüstri Teknik ve Meslek Lisesi
12. İstanbul, Ataşehir İbrahim Müteferrika Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
13. İstanbul, Sultanahmet Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
14. İstanbul, İbrahim Müteferrika Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
15. İstanbul, Dr. Oktay Duran Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
16. İzmir, Buca Endüstri Meslek Lisesi
17. İzmir, Kemalpaşa Mopak Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
18. Kayseri, Seyyit Burhanettin Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
19. Kocaeli, Darıca Aslan Çimento Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
20. Konya, Meram Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
21. Malatya, Yunus Emre Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
22. Samsun, Samsun Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
23. Şanlıurfa, İsmail-Nazif Bayraktar Kız Teknik ve Meslek Lisesi
24. Trabzon, 80. Yıl Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi

Türkiye’ de Lise ve dengi okul mezunlarının girebildiği ilk Ön lisans matbaacılık bölümü 1984 yılında Ege Üniversitesi Ege Meslek Yüksekokulunda açılmıştır. [14].

1990-1991 Eğitim – Öğretim yılında, 23 Ocak 1991 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulunun toplantısında alınan kararla İstanbul Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu açılmıştır [14]. 2009 yılında Matbaacılık olan bölümün ismi Basım ve Yayın Teknolojileri olarak değiştirilmiştir. Örgün ve ikinci öğretim

olmak üzere Vakıf üniversitelerinde 10, Devlet üniversitelerinde 20 adet toplam 1250 öğrenciye Matbaa üzerine eğitim veren meslek yüksek okul vardır [16].

Matbaacılık Eğitimi Veren Ön Lisans Düzeyindeki Okullar

1. Adnan Menderes Üniversitesi T.B.M.Y.O. (Örgün Öğretim)
2. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Söğüt T.B.M.Y.O. (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
3. Trakya Üniversitesi Edirne T.B.M.Y.O. (Örgün Öğretim)
4. Anadolu Üniversitesi Porsuk M.Y.O. (Örgün Öğretim)
5. İstanbul Üniversitesi T.B.M.Y.O. (Örgün Öğretim)
6. Marmara Üniversitesi T.B.M.Y.O. (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
7. Ege Üniversitesi T.B.M.Y.O. (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
8. Gazi Üniversitesi M.Y.O. (İkinci Öğretim)
9. Kastamonu Üniversitesi T.B.M.Y.O. (Örgün Öğretim)
10. Selçuk Üniversitesi T.B. M.Y.O. (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
11. İnönü Üniversitesi Battalgazi M.Y.O. (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
12. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi M.Y.O. (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
13. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun M.Y.O. (Örgün Öğretim)
14. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa M.Y.O. (Örgün Öğretim)
15. Beykent Üniversitesi M.Y.O. (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
16. İstanbul Arel Üniversitesi M.Y.O. (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
17. İstanbul Aydın Üni. Anadolu BİL M.Y.O. (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
18. İstanbul Gelişim Üniversitesi M.Y.O. (Örgün Öğretim)
19. İstanbul Kavram M.Y.O. (Örgün Öğretim)
20. Kadir Has Üniversitesi M.Y.O. (Örgün Öğretim)
21. Plato M.Y.O. (Örgün Öğretim),

Türkiye'de lisans düzeyinde matbaacılık eğitimi veren ilk bölüm, İstanbul Yüksek Teknik Öğretmen Okulu bünyesinde 1976 - 1977 öğretim yılında açılmış ve asıl amacı Teknik ve Endüstri Meslek Liselerine öğretmen yetiştirmek olan okul 1980 yılında ilk mezunlarını vermiştir.

1982 yılında 41 sayılı kararname ile kurulan YÖK bünyesinde toplanan yüksekokullardan biri olan bu okul o yıl açılan Marmara Üniversitesinin Teknik Eğitim Fakültesine dönüştürülmüştür. 1993 - 1994 Öğretim yılında Ankara Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesinde de Matbaacılık Öğretmenliği bölümü açılmıştır. Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesinde 1992-1993 yılında ikinci öğretim başlamıştır. Gazi ve Marmara üniversitesi yılda toplam 180 matbaa öğretmeni mezun edebiliyor[14].

Matbaacılık Eğitimi Verilen Lisans Düzeyindeki Okullar

1. Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)
2. Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi (Örgün Öğretim), (İkinci Öğretim)

Yüksek Öğretim Kurumu Yürütme kurulu kararı ile Teknik Eğitim Fakültelerinden mezun olanların %5'inin öğretmen olarak atandığı, diğerlerinin ise ilgili sektörlerde çalışmak zorunda kaldıklarında yasal bir düzenleme bulunmadığı için teknik öğretmenlerin özel sektörde unvan ve statü belirsizlik yaşadıkları ve olumsuz etkilendikleri, AB ülkelerindeki yükseköğretim kurumlarında Teknik Eğitim Fakültelerine eşdeğer bir yüksek öğretim kurumunun bulunmaması nedeniyle öğrenci değişim projelerinde ve diploma denkliklerinde sorun yaşandığı, sebepleriyle 13/11/2009 tarih ve 27405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2009/15546 sayılı karar ile Teknik Eğitim Fakülteleri kapatılmıştır. Yerlerine ise endüstrinin ihtiyaç duyduğu uygulama becerisi yüksek mühendisler yetiştirmek amacıyla Teknik Eğitim Fakültelerinin devamı niteliğinde olmayan Teknoloji Fakülteleri açılmıştır [17].

Böylece Matbaa Öğretmenliğinin teknik öğretmen yetiştirmesine son verilmiş öğrenci alımları durdurulmuştur.

2010-2013 yılları arasında yaşanan belirsizlikten sonra 02/10/2013 tarihinde Uygulamalı Bilimler Yüksekokul bünyesinde Basım Teknolojileri adı altında açılmıştır. 2014-2015 öğretim yılında öğrenci alarak eğitime başlayacaktır.

Mesleki ve Teknik Öğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin Teknik Eğitim Fakülteleri kapatılmadan önce ve teknoloji fakülteleri açıldıktan sonra üniversite sınavında ek puan verilen bazı bölümler aşağıda listelenmiştir [16].

Tablo 1.1: Meslek teknik orta öğretimden mezun olan öğrencilerin üniversite sınavında ek puan verilen bazı bölümler

Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Bölümleri	Teknik Eğitim Fakültesi kapatılmadan önce	Teknoloji Fakültesi açıldıktan sonra
Ağaç İşleri	Mobilya ve Dekorasyon Öğretmenliği	Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği
Ahşap Teknolojisi		
Mobilya ve Dekorasyon		
Ahşap Yat İnşa		
Döşemecilik		
Döküm	Döküm Öğretmenliği	Metalürji ve Malzeme Mühendisliği, İmalat Mühendisliği, Makine Mühendisliği
Döküm Teknolojisi		
Dökümcülük		
Endüstriyel Döküm		
İzabe		
Metalürji Metalürji (Demir Çelik Metalürjisi)	Döküm Öğretmenliği, Metal Öğretmenliği	
Kimya	Kimya Öğretmenliği	Enerji Sistemleri Mühendisliği, Metalürji ve Malzeme Mühendisliği
Kimya Teknolojisi		
Metal İşleri	Metal Öğretmenliği	Metalürji ve Malzeme Mühendisliği, İmalat Mühendisliği,
Metal Teknolojisi		

Tablo 1.1 in devamı: Meslek teknik orta öğretimden mezun olan öğrencilerin üniversite sınavında ek puan verilen bazı bölümler

Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Bölümleri	Teknik Eğitim Fakültesi kapatılmadan önce	Teknoloji Fakültesi açıldıktan sonra
Grafik	Tasarım ve Konstrüksiyon Öğretmenliği Matbaa Öğretmenliği	Endüstriyel Tasarım Mühendisliği İmalat Mühendisliği
Grafik Sanatlar		
Grafik Tasarım		
Baskı (Ofset Baskı-Tipo Baskı)	Matbaa Öğretmenliği	
Cilt ve Serigrafi		
Ciltleme ve Serigrafi		
Dizgi		
Fotoğraf ve Klşe		
Klasik Ciltçilik		
Matbaa		
Matbaacılık		
Ofset Baskı		
Ofset Baskı Serigrafi		
Reprodüksiyon ve Klşe		
Tipo Baskı		
Tipo Baskı Serigrafi		

Tabloya bakıldığında Ağaç İşleri , Ahşap Teknolojisi, Mobilya ve Dekorasyon , Ahşap Yat İnşaa, Döşemecilik, Döküm, Döküm Teknolojisi, Kimya, Metal İşleri, Metalürji gibi Meslek Lisesi bölümlerini bitiren öğrencilere T.E.F. kapatılmadan önce sadece öğretmenlik hakkı tanınırken Teknoloji fakülteleri açıldıktan sonra mühendislik hakkı tanınmıştır. Matbaa Öğretmenliği gibi bazı bölümlere mühendislik hakkı tanınmamıştır. Bu durum Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Kurumlarında Matbaa Öğretmenliğinin, yeni adıyla Basım Teknolojilerinin öğrenci kaynağını oluşturan Baskı, Dizgi...vb gibi bölümlerin diğer meslek lisesi bölümlerine göre daha az tercih edileceğini ve ilerleyen yıllarda öğrenci sayısının azalmasıyla matbaa sektörünün, eğitimli çalışan bulmakta zorluk çekeceğini göstermektedir.

Marmara Üniversitesi Matbaa Eğitimi Bölümü, ilk mezunlarını verdiği 1980 yılından 2013 yılına kadar 1700'ü aşkın mezun vermiştir. 2013-2014 öğretim yılında halen okumakta olan af ile dönenler dahil 59 kişi matbaa eğitimine devam etmektedir [30].

I.1.3.İstihdam Nedir

Beşeri ihtiyaçların sınırsızlığı karşısında, bunları karşılayacak nihai mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılacak kaynakların kıtlığı, bu kaynakların israfı yol açmadan, en iyi ve tam olarak kullanılmasını zorunlu kılar. Daha basit anlatmak gerekirse istihdam, işverenler tarafından işi olmayan kişilere sağlanan açık iş pozisyonlarına denir. Diğer bir deyişle işsizleri iş sahibi yapmak için işe kabul etme anlamına gelir. İstihdam'ın iktisadi olarak anlamı ise; bir ülkenin ekonomisindeki üretim alanlarında çalışmak için mevcut ya da hazır olan nüfusa istihdam denilir [23].

İstihdam üçe ayrılır:

- **Eksik İstihdam** : Az miktarda işçinin işe alınarak mevcut istihdamın tam olarak sağlanamaması durumudur.
- **Tam İstihdam** : İşsizliğin en aza indirgenmesi ya da mevcut istihdama göre tam sayıda işçi çalıştırılmasıdır.
- **Aşırı İstihdam** : Tam istihdamın üzerinde ve yeterinden daha fazla işçi çalıştırılmasıdır [24].

Birçok meslek dalında istihdam sorunu yaşandığı gibi Matbaa Öğretmenliğinde de yaşanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının internet sitesinden alınan verilere göre

2003-2012 yılları arası Meslek Liselerine Matbaa Öğretmeni olarak atanan öğretmen sayısı 26, 2003-2012 yılları arasında Gazi Üniversitesi hariç sadece Marmara Üniversitesi Matbaa Öğretmenliği mezun sayısı ise 854 tür. Bu ise mezunlarımızın sadece %3' dür. Kamu sektöründe istihdamın eksik olmasından dolayı mezunların büyük çoğunluğu özel sektörde matbaalarda kalite müdürü, fiyatlandırma uzmanı, müşteri temsilcisi...vb gibi unvanla çalışmaktadırlar.

Tablo 1.2 e bakıldığında Matbaa sektörünün pazar büyüklüğünün giderek arttığı görülmekte ve nitelikli çalışana olan ihtiyacı da artmaktadır. Türkiye'de sanayi odalarına üye olan ve olmayan toplam 8500-9000 adet büyük ve küçük ölçekli matbaa olduğu tahmin edilmektedir. Bunların 6300' ü 105000 çalışanı ile İstanbul'dadır [25].

TÜİK sınıflandırmasına göre Basım Yayım Sektörü iç pazarı büyüklükleri ve nitelikleri itibarı ile beş büyük alt pazardan oluşmaktadır. Bu alt pazarlar:

- 1 – Yayım, gazete kitap, dergi vb. yayım işleri
- 2 – Basım, gazete, kitap, dergi vb. basım işleri
- 3 – Ambalaj baskıları
- 4 – Diğer basılı ve baskılı ürünler
- 5 – Reklam ve yaratıcı sektör ürünleri

Basım yayım sektöründe en büyük payı yayım pazarı almaktadır. Yayım pazarının payı 2009 yılında %49 büyüklüğü ise 1.67 milyar dolar iken, bu veriler 2010 yılında sırasıyla %49.6 ve 1.84 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İkinci sırada %30 payı ve 1.11 milyar dolar büyüklüğü ile basım pazarı almaktadır [21].

Tablo 1.2: Basım Yayım Sanayi Pazar Dağılımı ve Büyüklükleri

Alt pazarlar	Yüzde Payı	Pazar Büyüklüğü (Milyon Dolar)		
		2008	2009	2010
Yayım	%50	1.515,0	1.667,3	1.835,6
Basım	%30	910,0	1.003,0	1.112,8
Ambalaj Baskıları	%10	303,0	335,2	369,7
Diğer Basılı ve Baskılı Ürünler	%7	212,0	236,4	263,5
Reklam ve Yaratıcı Sektör Ürünleri	%3	90,0	99,8	114,8
Toplam	%100	3.030,0	3.341,7	3.696,4

Dünya ve Türkiye pazarında giderek büyüyen Basım Sanayi sektörünün işgücünü besleyen Matbaa Eğitimi bölümünün istihdam durumunun incelenmesi, hem

sektörün geleceği, hem de ülke ekonomisine kattığı değer açısından büyük önem arz etmektedir.

BÖLÜM II

II.1. MATERYAL VE YÖNTEM

Mezun profilini oluşturmak ve mezunların istihdam durumlarını araştırmak üzere hazırlanan bu çalışma, Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa Öğretmenliği mezunlarını kapsamaktadır. 1980 yılında ilk mezunlarını veren Matbaa Öğretmenliği, 2012 yılına kadar geçen sürede 1617 mezun vermiştir.

İstatistiki anlamda evrenin büyüklüğünün ne kadar olduğunu, diğer bir deyişle 1980-2012 yılları arası mezun öğrenci sayısını belirleyebilmek için, Yrd. Doç. Dr Hayri ÜNAL' ın yıllardır üzerinde çalıştığı matbaa öğretmenliği mezunlar bilgi bankasından ve öğrenci işleri diploma kayıt defterinden yararlanılmıştır [30].

Söz konusu ana kitleyi temsil edecek minimum örneklem büyüklüğü, %5 örnekleme hatası ve %95 güven düzeyinde, mezunların %80'inin mesleğinden memnun olduğu kabul edilerek aşağıdaki formül yardımı ile hesaplanmıştır [3].

$$p=0,80 \quad q=0,20 \quad d=0,05 \quad t=1,96 \quad N=1617$$

$$n = \frac{N t^2 p q}{d^2 (N - 1) + t^2 p q}$$

$$n = \frac{1617 \times (1,96)^2 \times 0,80 \times 0,20}{(0,05)^2 \times (1617 - 1) + (1,96)^2 \times 0,80 \times 0,20} = 213$$

d = Sapma Miktarı

t = Güven düzeyine karşılık gelen tablo değeri,

N = Evren büyüklüğü

p = Belirli bir özelliğe sahip olma durumu

q = Belirli bir özelliğe sahip olmama durumu

pq = Evren için tahmin edilen varyans

Bunun sonucunda minimum 213 mezun ile çalışılması uygun görülmüştür. Basit seçkisiz örnekleme tipi kullanılarak anket seçimleri yapılmıştır.

Bu çalışmanın temelini oluşturan anket, mezunlar hakkındaki kişisel bilgileri, öğrenim faaliyetleri hakkında mezunların görüşlerini ve mezunların istihdam durumlarını ortaya koymak üzere hazırlanmış 1 açık uçlu toplam 30 soru içermektedir.”EK 1”

Uygulanan anketlerden elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Buradan elde edilen istatistiki verilerden bar grafikleri elde edilmiştir.

Ayrıca elde edilen bulguların kendi aralarında ilişkilerinin anlamlı olup olmadığına dair çıkarımlar yapabilmek için yapılan çapraz tablo yorumları ki kare analizi ile desteklenmiştir.

BÖLÜM III

III.1.BULGULAR VE YORUMLAR

Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa Öğretmenliği Bölümü mezunlarının profili ve istihdam durumlarını araştırmak üzere hazırlanan anketin bulguları üç bölüm altında toplanmıştır. İlk bölümde, mezunlar hakkındaki kişisel bilgiler, ikinci bölümde, mezunların fakültenin eğitim ve öğretim faaliyetleri hakkındaki görüşleri üçüncü bölümde, mezunların istihdam durumları incelenmiştir.

Bir örneklemin güvenilirliği örneklem ortalamalarının evren ortalamasına olan yakınlığı ile ilgilidir. Örneklemden hesaplanan ortalamanın, parametreye yakınlığı arttıkça güvenilirliği de artar.[10]

Tez çalışmamın örneklem-evren yakınlığının, yani anket tutarlılığının cinsiyet bazında ölçülmesi için, Yrd. Doç. Dr Hayri ÜNAL' ın üzerinde çalıştığı matbaa öğretmeni mezunlar bilgi bankasından alınan verilere göre 1980-2012 yılları arası mezun olan 1617 öğrenciye ait mezuniyet yılları ve kadın-erkek öğrenci dağılımları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.1: Ana kitlenin ve ankete katılan mezunların yıllara göre kadın-erkek dağılımları

Evrene ait yıllara göre kadın erkek dağılımları				Anket verilerine ait yıllara göre kadın erkek dağılımları		
Yıllar	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
1980	8	0	8	2	0	2
1981	10	0	10	2	0	2
1982	9	0	9	1	0	1
1983	5	0	5	1	0	1
1984	5	1	6	0	0	0
1985	7	0	7	2	0	2
1986	0	0	0	0	0	0
1987	14	0	14	7	0	7
1988	8	0	8	0	0	0
1989	25	1	26	4	1	5

Tablo 3.1' in devamı: Ana kitlenin ve ankete katılan mezunların yıllara göre kadın-erkek dağılımları

1990	11	4	15	2	0	2
1991	21	2	23	3	0	3
1992	20	0	20	3	0	3
1993	17	4	21	2	0	2
1994	29	13	42	1	1	2
1995	32	6	38	4	3	7
1996	47	7	54	4	3	7
1997	51	12	63	3	0	3
1998	64	7	71	7	0	7
1999	83	14	97	9	0	9
2000	53	18	71	5	2	7
2001	74	18	92	2	0	2
2002	50	13	63	4	0	4
2003	63	5	68	9	2	11
2004	60	21	81	7	7	14
2005	63	31	94	9	1	10
2006	70	41	111	7	3	10
2007	54	59	113	8	6	14
2008	46	36	82	10	5	15
2009	40	47	87	18	14	32
2010	37	48	85	4	8	12
2011	35	35	70	6	5	11
2012	18	45	63	3	3	6
Toplam	1130	487	1617	149	64	213
Yüzde Oranları	% 70	% 30		% 70	% 30	

Mezunların kız erkek oranına tablo3.1' e bakılacak olursa erkeklerin tercih ettikleri bir bölüm olduğu, fakat 1999 yılından sonra mezun olan kız öğrenci sayısının sonraki yıllarda arttığı ve hatta bazı yıllarda erkek öğrenci sayısını geçtiği görülmektedir. 2000

yılından sonra kız öğrencilerinin sayısının fark edilebilir şekilde artmasının sebepleri aşağıdaki maddelerle açıklanabilir.

- 1- 2000 yılında Matbaa Öğretmenliği üniversite tercih puan türünün sayısaldan eşit ağırlık puan türüne değiştirilmesi.
- 2- 1998 yılında YÖK ve ÖSYM tarafından alınan kararlar ve ilk defa 1999 yılında üniversite puanı hesaplanırken uygulanan, Endüstri Meslek Liselerindeki Matbaa, Matbaacılık, Dizgi, Cilt ve Serigrafi, Ofset Baskı, Reprodüksiyon ve Klişe, Tipo Baskı gibi erkek ağırlıklı bölümlere verilen AOBP'ni ek katsayısı, Grafik, Grafik Tasarım, Grafik ve Fotoğraf, Fotoğraf ve Klişe ve Tasarım Teknolojisi gibi kız ağırlıklı bölümlere de verilmesi.
- 3- Matbaa alanındaki teknolojik gelişmelerin mekanikten dijitalle kayması.
- 4- Türkiye'deki kadınların lisans düzeyinde eğitime katılma oranının artması

III.1.1. Ankete Katılan Mezunlar Hakkında Kişisel Bilgiler

Bu bölümde ankete katılan mezunların ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Tablo 3.2: Mezunlar cinsiyet değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	149	70,0
	Kadın	64	30,0
	Toplam	213	100,0

Mezunlar cinsiyet değişkenine göre 149 'u (%70,0) Erkek, 64' ü (%30,0) Kadın olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.1 de verilen tüm mezunlardaki kadın-erkek oranı ankete katılan mezunlarda da aynı oran yakalanmıştır. Böylelikle anketin tutarlılığı amaçlanmış ve sağlanmıştır.

Tablo3.3: Mezunların medeni durumu değişkenine göre dağılımı

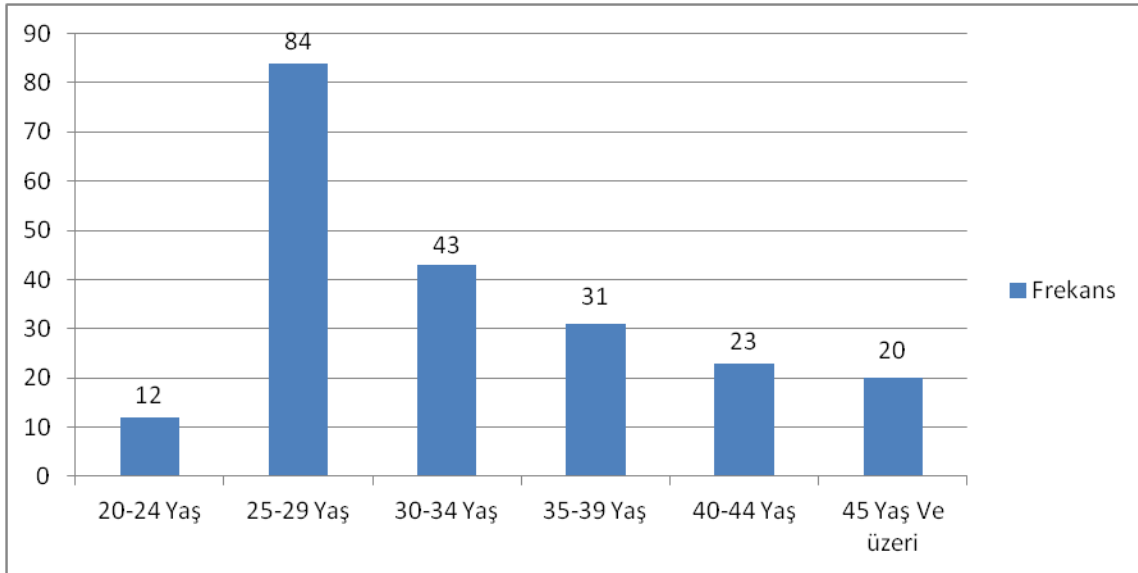
	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Medeni Durumu	Evli	119	55,9
	Bekar	94	44,1
	Toplam	213	100,0

Mezunlar medeni durumu değişkenine göre 119'u (%55,9) Evli, 94'ü (%44,1) Bekar olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.4: Mezunların yaş değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Yaş Grubu	20-24 Yaş	12	5,6
	25-29 Yaş	84	39,4
	30-34 Yaş	43	20,2
	35-39 Yaş	31	14,6
	40-44 Yaş	23	10,8
	45 Yaş Ve üzeri	20	9,4
	Toplam	213	100,0

Mezunlar yaş değişkenine göre 12'si (%5,6) 20-24 yaş, 84'ü (%39,4) 25-29 yaş, 43'ü (%20,2) 30-34 yaş, 31'i (%14,6) 35-39 yaş, 23'ü (%10,8) 40-44 yaş, 20'si (%9,4) 45 yaş ve üzeri olarak dağılmaktadır.

Şekil 3.1: Yaş dağılım grafiği

Mezunlarımızın % 74,2'sinin genç nüfus sayılan 25-39 yaş aralığında bulunmaktadır. Buna bağlı olarak mezunlarımızın orta ve ileri vadede mesleki tecrübeleri arttıkça, sektörde orta ve üst düzey yönetim kademesinde bulunabilecekleri çıkarımı yapılabilmektedir. Bu durum mezunlarımızın gelecekte sektörde daha çok söz sahibi ve karar mekanizması olacaklarını göstermektedir.

Tablo 3.5: Mezunların ikamet değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
İkamet edilen yer	Adana	1	0,5
	Ankara	4	1,9
	Balıkesir	1	0,5
	Bolu	1	0,5
	Bursa	4	1,9
	Çanakkale	1	0,5
	Çankırı	1	0,5
	Eskişehir	3	1,4
	Gaziantep	1	0,5
	Mersin	1	0,5
	İstanbul	158	74,2
	İzmir	13	6,1
	Kırklareli	1	0,5
	Kırşehir	1	0,5
	Kocaeli	9	4,2
	Manisa	1	0,5
	Muğla	1	0,5
	Niğde	1	0,5
	Samsun	2	0,9
	Tekirdağ	1	0,5
	Van	1	0,5
Yurtdışı	6	2,8	
	Toplam	213	100,0

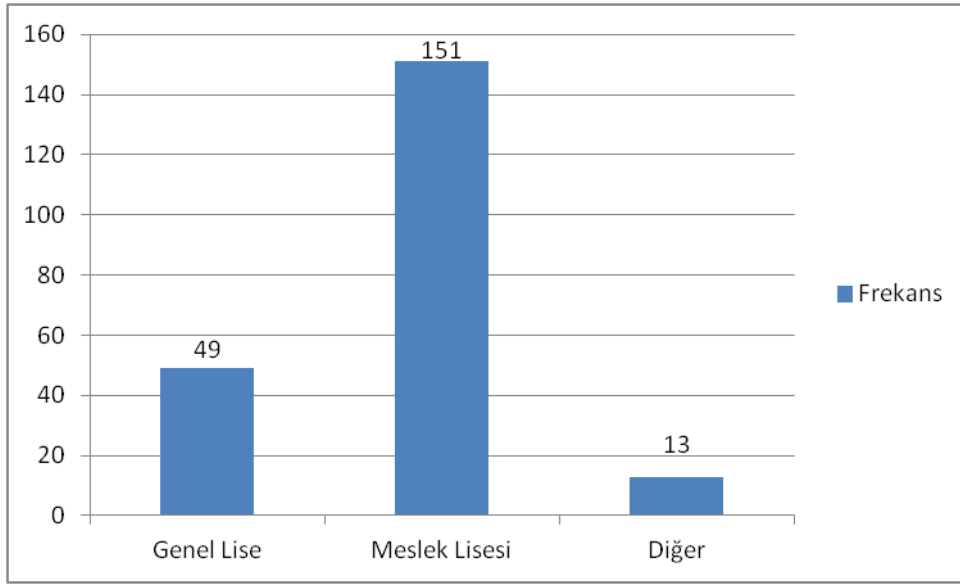
Mezunlar ikamet değişkenine göre 1'i (%0,5) Adana, 4'ü (%1,9) Ankara, 1'i (%0,5) Balıkesir, 1'i (%0,5) Bolu, 4'ü (%1,9) Bursa, 1'i (%0,5) Çanakkale, 1'i (%0,5) Çankırı, 3'ü (%1,4) Eskişehir, 1'i (%0,5) Gaziantep, 1'i (%0,5) Mersin, 158'i (%74,2) İstanbul, 13'ü (%6,1) İzmir, 1'i (%0,5) Kırklareli, 1'i (%0,5) Kırşehir, 9'u (%4,2) Kocaeli, 1'i (%0,5) Manisa, 1'i (%0,5) Muğla, 1'i (%0,5) Niğde, 2'si (%0,9) Samsun, 1'i (%0,5) Tekirdağ, 1'i (%0,5) Van, 6'sı (%2,8) Yurtdışı olarak dağılmaktadır.

Buna göre; matbaa sektörünün merkezinin İstanbul olması, mezunlarımızın %74.2' sinin İstanbul'da ikamet etmesinin sebebidir.

Tablo 3.6: Mezunların mezun olduğu lise değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Mezun Olduğu Lise	Genel Lise	49	23,0
	Meslek Lisesi	151	70,9
	Diğer	13	6,1
	Toplam	213	100,0

Mezunlar mezun olduğu lise değişkenine göre 49'u (%23,0) genel lise, 151'i (%70,9) meslek lisesi, 13'ü (%6,1) diğer olarak dağılmaktadır.

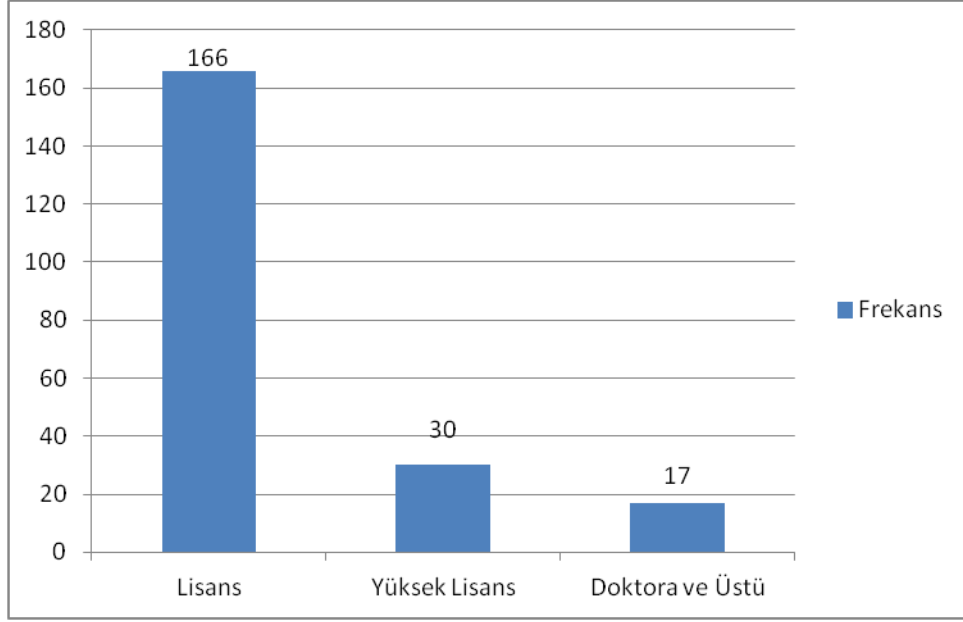
Şekil3.2: Mezun olunan lise grafiği

Bölümümüz mezunlarının %70,9' unun meslek lisesi mezunu olması, üniversite sınav sisteminin sonucu olmakla birlikte mesleki teknik eğitimin sürekliliğine büyük katkı sağladığı görülmektedir.

Tablo3.7: Mezunların eğitim durumu değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Eğitim Durumu	Lisans	166	77,9
	Yüksek Lisans	30	14,1
	Doktora ve üstü	17	8,0
	Toplam	213	100,0

Mezunlar eğitim durumu değişkenine göre 166'sı (%77,9) lisans, 30'u (%14,1) yüksek lisans, 17'si (%8,0) doktora olarak dağılmaktadır.

Şekil 3.3: Eğitim durumu grafiği

Tablo 3.8: Eğitim Durumu ile Meslek Arasındaki İlişki ki kare analizi

Eğitim Durumu	Meslek								Toplam	X ² /p
	Çalışmıyorum	Matbaa üzerine Eğitim Veren Bir Kurumda Çalışıyorum.	Matbaa Sektöründe Faaliyet Gösteren Özel Bir Firmada Çalışan	Diğer						
Lisans	n=13, %92,9	n=19, %41,3	n=99, %91,7	n=35, %77,8	n=166, %77,9	X ² =71,229 p=0,000				
Yüksek Lisans	n=1, %7,1	n=11, %23,9	n=9, %8,3	n=9, %20,0	n=30, %14,1					
Doktora	n=0, %0,0	n=16, %34,8	n=0, %0,0	n=1, %2,2	n=17, %8,0					
Toplam	n=14, %100,0	n=46, %100,0	n=108, %100,0	n=45, %100,0	n=213, %100,0					

Eğitim Durumu ile meslek arasında anlamlı ilişki bulunmuştur (X²=71,229; p=0,000<0.05). Meslek değişkenine çalışmıyorum cevabını verenlerin 13'ünün (%92,9) lisans, 1'i (%7,1) yüksek lisans; meslek değişkenine matbaa üzerine eğitim veren bir kurumda çalışıyorum cevabını verenlerin 19'unun (%41,3) lisans, 11'i (%23,9) yüksek

lisans, 16'sının (%34,8) doktora; meslek değişkenine matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada çalışan cevabını verenlerin 99'unun (%91,7) lisans, 9'unun (%8,3) yüksek lisans; meslek değişkenine diğer cevabını verenlerin 35'i (%77,8) lisans, 9'unun (%20,0) yüksek lisans, 1'i (%2,2) doktora olduğu görülmektedir.

Mezunlarımızın %78' inin lisans mezunu olması sektöre girdikten sonra lisansüstü eğitim yapmayı tercih etmediklerini göstermektedir. Tablo 3.9'dan görüldüğü üzere matbaa sektöründe çalışan 108 kişiden 9' u (%8,3) lisansüstü eğitimini tamamlamıştır. Lisansüstü eğitimin matbaa sektöründe tercih edilmemesinin sebebi çalıştığı işyerlerindeki kariyerlerine çok büyük etkisinin olmadığını düşündüklerini gösterir. Aksine matbaa üzerine eğitim veren bir kurumda çalışan 46 kişinin 27' sinin (%58,7) lisansüstü eğitimi kendi kariyerlerinde önemli bir basamak olarak görmektedirler.

III.1.2.Ankete katılan mezunların eğitim öğretim faaliyetleri hakkında bilgiler

Tablo3.9: Mezunların mezun olma süresine göre dağılımları

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Mezun Olma Süresi	1-4 Yıl	182	85,4
	5-9 Yıl	31	14,6
	Toplam	213	100,0

Mezunlar mezun olma süresi değişkenine göre 182'si (%85,4) 1-4 yıl, 31'i (%14,6) 5-9 yıl olarak dağılmaktadır.

Tablo3.10: Mezunlar matbaa öğretmenliğinin üniversite tercihindeki sırası değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Matbaa Öğretmenliğinin üniversite Tercihindeki Sırası	Hatırlamayanlar	66	31,0
	1.sıra	103	48,4
	2.sıra - 9.sıra Arası	23	10,8
	10.sıra - 18.sıra Arası	21	9,9
	Toplam	213	100,0

Mezunlar matbaa öğretmenliğinin üniversite tercihindeki sırası değişkenine göre 66'sı (%31,0) hatırlamayanlar, 103'ü (%48,4) 1.sıra, 23'ü (%10,8) 2.sıra - 9.sıra arası, 21'i (%9,9) 10.sıra - 18.sıra arası olarak dağılmaktadır.

Mezunların %85,4 ünün normal mezun olma süresi içinde (4 yıl) mezun oldukları görülmektedir. Bu durumun temel sebebi ise; bölümümüze kayıt olan öğrencilerin tablo 3.6' ya göre %71' nin meslek lisesinden oluşması, matbaa eğitiminin uygulamalı bilim olması ve tablo 3.9' a bakıldığında matbaa öğretmenliğini isteyerek tercih etmeleri olarak görülmektedir.

Tablo3.11: Mezunların matbaa öğretmenliği bölümünü seçmenizdeki en önemli etken değişkenine göre dağılımları

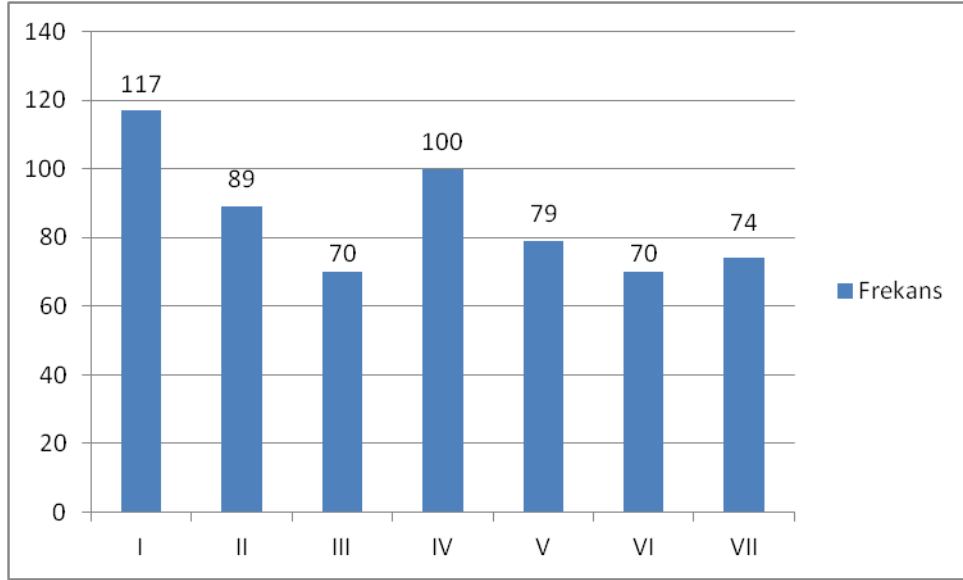
	Kazandırdığı mesleği sevdiğim için		Kolay iş bulma imkanı olduğu için		Mesleğin gelirinin yüksek olduğu için		Çevremde önerenler olduğu için		Ailem istediği için		Kitap ve dergilerden etkilendiğim için		Arkadaşlarım bu bölümü seçtiği için		Toplam	
	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde		
1.Öncelik sırası	76	45,0%	17	10,0%	5	3,0%	32	19,0%	18	11,0%	6	4,0%	13	8,0%	167	100%
2.Öncelik sırası	20	16,0%	27	21,0%	16	13,0%	29	23,0%	16	13,0%	10	8,0%	8	6,0%	126	100%
3.Öncelik sırası	10	11,0%	22	24,0%	16	17,0%	11	12,0%	13	14,0%	15	16,0%	6	6,0%	93	100%
4.Öncelik sırası	5	9,0%	6	10,0%	10	17,0%	8	14,0%	5	9,0%	16	28,0%	8	13,0%	58	100%
5.Öncelik sırası	1	2,0%	9	17,0%	12	23,0%	9	17,0%	5	10,0%	10	19,0%	6	12,0%	52	100%
6.Öncelik sırası	2	4,0%	5	9,0%	7	14,0%	5	10,0%	10	19,0%	8	15,0%	15	29,0%	52	100%
7.Öncelik sırası	3	6,0%	3	6,0%	4	8,0%	6	12,0%	12	23,0%	5	10,0%	18	35,0%	51	100%
Toplam	117		89		70		100		79		70		74			

Tablo 3.11' de ankete katılanların Matbaa Öğretmenliğini önem sırasına göre neden tercih ettikleri gösterilmiştir.

Katılımcılar önem sırasına göre 1. öncelikli olarak %45 oranla “Kazandırdığı mesleği sevdiğim için”, 2. öncelikli olarak %23 oranla “Çevremde önerenler olduğu için”, 3. öncelikli olarak %24 oranla “Kolay iş bulma imkanı olduğu için”, 4. öncelikli olarak %28 oranla “Kitap ve dergilerden etkilendiğim için”, 5. öncelikli olarak %23 oranla “Mesleğin gelirinin yüksek olduğu için”, 6. ve 7. öncelik olarak ise sırayla %29 - %35 oranla “Arkadaşlarım bu bölümü seçtiği için” cevaplarını tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo3.12: Matbaa öğretmenliği bölümünü seçmenizdeki en önemli etken sorusuna ait istatistiki değerler

		Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Matbaa öğretmenliği bölümünü seçmenizdeki en önemli etken	I	Kazandırdığı mesleği sevdiğim için	117	19,5
	II	Kolay iş bulma imkanı olduğu için	89	14,9
	III	Mesleğin gelirinin yüksek olduğu için	70	11,7
	IV	Çevremde önerenler olduğu için	100	16,7
	V	Ailem istediği için	79	13,2
	VI	Kitap ve dergilerden etkilendiğim için	70	11,7
	VII	Arkadaşlarım bu bölümü seçtiği için	74	12,4
		Toplam	599	100

Şekil 3.4: Matbaa öğretmenliğini seçerken en önemli etken grafiği

Tablo 3.11' den de görüleceği üzere bütün öncelik sıralarının sütun toplamlarına bakıldığında en çok seçilen tercih sırasıyla 117 tercih ile “Kazandırdığı mesleği sevdiğim için” 100 tercih ile “Çevremde önerenler olduğu için” 89 tercih ile “Kolay iş bulma imkanı olduğu için” seçeneği öne çıkmaktadır. “Ailem istediği için” seçeneği 79 seçim ile yatay sıralamada hiçbir önceliğe girmemesine rağmen toplam seçimde 4. sırada yer alıyor. Buda gösteriyor ki mezunlarımızın meslek seçiminde çevre ve ailesel faktörler en büyük etkendir .

Tablo3.13: Matbaa öğretmenliği bölümünü seçmen izdeki en önemli etken sorusuna ait istatistiki değerler

	İstatistiki Değerler							
	1.Öncelik sırası	2.Öncelik sırası	3.Öncelik sırası	4.Öncelik sırası	5.Öncelik sırası	6.Öncelik sırası	7.Öncelik sırası	Başka bir neden için tercih edenler
Cevaplanan adet	167	126	93	58	52	52	51	76
Cevaplamayan adet	46	87	120	155	161	161	162	137
Toplam	213	213	213	213	213	213	213	213

Tablo 3.13' e baktığımızda öncelik sıralarına göre cevaplayan ve cevaplamayan kişi sayısı gösterilmektedir. En çok katılım sırasıyla 1'nci, 2'nci, 3'üncü ve arkasından 76 kişinin katılımıyla kategoriye sokulmayan, gözden kaçırdığımız nedenleri sormak amacıyla eklenen "Başka bir nedeni varsa lütfen açıklayınız" açık uçlu sorusu yer almaktadır. Katılımcı sayısına bakıldığında göz ardı edilmeyecek derecede 4. sırada olan ve genelde ortak cevap olarak "Meslek lisesi mezunu olduğum için başka seçeneğim yoktu, Katsayı sorunu, Grafik mezunuyum başka seçeneğim yok" gibi cevaplar verilmiştir. Bu cevapları veren öğrencilere bakıldığında 1999-2008 yılı arasında matbaa öğretmenliğine kayıt yaptırdıkları tespit edilmiş, ve bu cevapları vermeye zorlayan sebepler aşağıda incelenmiştir.

1999 yılında YÖK' ün kararı ile üniversite sınav sistemine Ağırlıklı Orta Öğretim Puan uygulaması konulmuştur. Meslek lisesinden mezun olan öğrenci AOBP'si hesaplanırken mezun olduğu alanda tercih yaparken 0,5 ile, alan dışında ise 0,2 ile, bu durum 2003 yılında alan dışında bir bölüm tercih ederken 0,3 ile, kendi alanını tercih ederken 0,8 ile çarpılmaktadır. Yani meslek lisesinden mezun olupta üniversitede kendi alanlarının dışında başka bölümde okumak isteyen öğrenciler, üniversite sınavında bütün soruların hepsini doğru yanıtlasalar bile genel lise mezunlarıyla yarışamaz hale gelmiş, yüksek öğretime geçişte yapılan bu katsayı adaletsizliği 2009 a kadar devam etmiştir [27].

2009-2011 yılları arasında Meslek Liselerin yerleştirme puanlarının hesaplanmasında, kendi alanları dışında herhangi bir bölüme yerleşmelerinde, AOBP katsayısı genel liselerle aynı katsayı ile çarpılmış ve genel liselerle olan katsayı farkı ortadan kaldırılmıştır. Kendi alanlarındaki programları tercih etmeleri halinde ise AOBP'si ek bir katsayı ile daha çarpılarak, üniversite puanlarına eklenmiştir [28].

YÖK almış olduğu 6287 sayılı yasa ve 12 Temmuz 2012 günü alınan karar ile, 1999'dan beri tartışmalı bir uygulama olan Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı, Ortaöğretim Başarı Puanı dönüştürülmüş, böylelikle liseler arası katsayı farkı ortadan kaldırılmıştır. Bu karar ile birlikte yükseköğretime geçişte fırsat eşitliğini sağlamaya dönük bir adım atılmış, öğrencileri grup olarak yarıştıran ve değerlendiren bir yaklaşım yerine, bireysel başarının değerlendirilmesi esas alınmıştır [29].

Tablo 3.14: Mezunların mezunlar derneği oluşturulmuş olsa katılmak isteme durumu değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Mezunlar Derneği Oluşturulmuş	Evet	192	90,1
Olsa Katılmak İsteme Durumu	Hayır	21	9,9
	Toplam	213	100,0

Mezunların, mezunlar derneği oluşturulmuş olsa katılmak isteme durumu değişkenine göre 192'si (%90,1) evet, 21'i (%9,9) hayır olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.15: Mezunların üniversitenin iş yaşamına katkıda bulunduğunu düşünme durumu değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Üniversitenin İş yaşamına	Evet	192	90,1
Katkıda Bulunduğunu Düşünme	Hayır	21	9,9
Durumu	Toplam	213	100,0

Mezunların, üniversitenin iş yaşamına katkıda bulunduğunu düşünme durumu değişkenine göre 192'si (%90,1) evet, 21'i (%9,9) hayır olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.16: Üniversitenin iş yaşamına katkıda bulunduğunu düşünme durumu ile meslek arasındaki ilişki
ki kare analizi

üniversitenin İş yaşamına Katkıda Bulunduğunu Düşünme Durumu	Meslek										X ² /p
	Çalışmıyorum		Matbaa üzerine Eğitim Veren Bir Kurumda Çalışıyorum.		Matbaa Sektöründe Faaliyet Gösteren Özel Bir Firmada Çalışan		Diğer		Toplam		
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Evet	9	%64,3	44	%95,7	98	%90,7	41	%91,1	192	%90,1	X ² =12,194 p=0,007
Hayır	5	%35,7	2	%4,3	10	%9,3	4	%8,9	21	%9,9	
Toplam	14	%100,0	46	%100,0	108	%100,0	45	%100,0	213	%100,0	

Üniversitenin İş yaşamına Katkıda Bulunduğunu Düşünme Durumu ile meslek arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2=12,194$; $p=0,007<0,05$). Meslek değişkenine çalışmıyorum cevabını verenlerin 9'unun (%64,3) evet, 5'i (%35,7) hayır; meslek değişkenine matbaa üzerine eğitim veren bir kurumda çalışıyorum cevabını verenlerin 44'ünün (%95,7) evet, 2'si (%4,3) hayır; meslek değişkenine matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada çalışan cevabını verenlerin 98'i (%90,7) evet, 10'unun (%9,3) hayır; meslek değişkenine diğer cevabını verenlerin 41'i (%91,1) evet, 4'ünün (%8,9) hayır olduğu görülmektedir.

Tablo 3.17: Mezunların matbaa mezunu olmaktan memnun olma durumu değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Matbaa Mezunu Olmaktan Memnun Olma Durumu	Evet	139	65,3
	Hayır	16	7,5
	Kısmen	58	27,2
	Toplam	213	100,0

Mezunlar matbaa mezunu olmaktan memnun olma durumu değişkenine göre 139'u (%65,3) evet, 16'sı (%7,5) hayır, 58'i (%27,2) kısmen olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.18: Matbaa mezunu olmaktan memnun olma durumu ile meslek arasındaki ilişki ki kare analizi

Matbaa Mezunu Olmaktan Memnun Olma Durumu	Meslek										X ² /p
	Çalışmıyorum		Matbaa üzerine Eğitim Veren Bir Kurumda Çalışıyorum.		Matbaa Sektöründe Faaliyet Gösteren Özel Bir Firmada Çalışan		Diğer		Toplam		
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Evet	4	%28,6	36	%78,3	73	%67,6	26	%57,8	139	%65,3	X ² =32,521 p=0,000
Hayır	6	%42,9	1	%2,2	5	%4,6	4	%8,9	16	%7,5	
Kısmen	4	%28,6	9	%19,6	30	%27,8	15	%33,3	58	%27,2	
Toplam	14	%100,0	46	%100,0	108	%100,0	45	%100,0	213	%100,0	

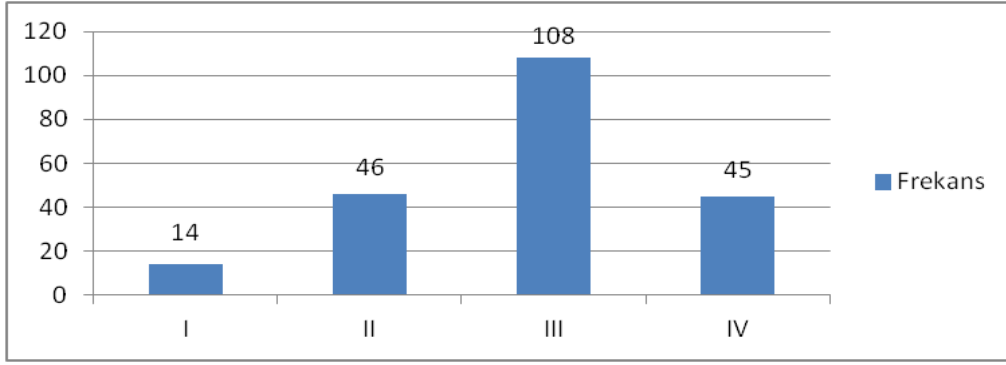
Matbaa Mezunu Olmaktan Memnun Olma Durumu ile meslek arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($X^2=32,521$; $p=0,000<0,05$). Meslek değişkenine çalışmıyorum cevabını verenlerin 4'ünün (%28,6) evet, 6'sının (%42,9) hayır, 4'ünün (%28,6) kısmen; meslek değişkenine matbaa üzerine eğitim veren bir kurumda çalışıyorum cevabını verenlerin 36'sının (%78,3) evet, 1'i (%2,2) hayır, 9'unun (%19,6) kısmen; meslek değişkenine matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada çalışan cevabını verenlerin 73'ünün (%67,6) evet, 5'i (%4,6) hayır, 30'unun (%27,8) kısmen; meslek değişkenine diğer cevabını verenlerin 26'sının (%57,8) evet, 4'ünün (%8,9) hayır, 15'i (%33,3) kısmen olduğu görülmektedir.

Tablo 3.15 ve 3.17' e bakıldığında mezunlarımızın bölümümüzden aldıkları üniversite eğitiminin, hem iş yaşamında hem de kişisel gelişiminde önemli derecede etkili olduğu görülmektedir. Mezunlarımızın bölümümüzün vermiş olduğu mesleki eğitimin sektördeki başarılarına etkisinin bilincinde ve memnuniyetindedirler. Bölümümüz sektörün ihtiyacı olan nitelikli eğitilmiş eleman yetiştirme başarısı yukarıdaki tablodaki memnuniyet oranından anlaşılabilir. %7,5 gibi düşük bir oranda memnuniyetsizlik sebebi katıy problemlerden kaynaklanan zorunlu tercihler ve kişisel olumsuzluklar olduğu düşünülmektedir.

Tablo 3.19: Mezunların meslek değişkenine göre dağılımı

		Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Meslek	I	Çalışmıyorum	14	6,6
	II	Matbaa üzerine Eğitim Veren Bir Kurumda Çalışıyorum.	46	21,6
	III	Matbaa Sektöründe Faaliyet Gösteren Özel Bir Firmada Çalışan	108	50,7
	IV	Diğer	45	21,1
		Toplam	213	100,0

Mezunlar meslek değişkenine göre 14'ü (%6,6) Çalışmıyorum, 46'sı (%21,6) Matbaa üzerine eğitim veren bir kurumda çalışıyorum., 108'i (%50,7) Matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada çalışan, 45'i (%21,1) Diğer olarak dağılmaktadır.

Şekil 3.5: Mezunların meslek değişkenine göre dağılımı

Mezunlarımızın %72,3' ünün matbaa sektörü ve sektöre eleman yetiştiren bir eğitim kurumunda çalışıyor olduğu görülmüştür. Bu durum bölümümüz sektörün ihtiyacı olan eğitilmiş eleman yetiştirmekteki başarısını göstermektedir. Böylelikle mezunlarımızın Türkiye'deki basın sektöründe ve sektörün gelişiminde önemli pay sahibi oldukları ortaya çıkmıştır.

Ayrıca teknik eğitim fakültelerinin asıl amacının teknik öğretmen yetiştirmek olduğu düşünülürse; mezunlarımızın yarısının (%50,7) matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada istihdam edilmesi, değişen hükümet politikalarının ve eğitim sisteminin bir nedenidir.

Tablo 3.20: Mezunların meslek değişkenine göre “Diğer” cevabını veren 45 kişiye ait istatistiki değerler

İstatistiki Değerler					
	Matbaa alanıyla ilgili iş bulamadığından	Matbaa alanına ilgi duymadıkları rından	Matbaa alanındaki yükselme olanaklarının	Ücretlerin düşük olmasından	Diğer sebeplerden dolayı
Cevaplayan adet	25	25	23	33	17
Cevaplamayan adet	20	20	22	12	28
Toplam	45	45	45	45	45

Matbaa dışında farklı bir sektörde alışanlara (Tablo 3.19’ da diğer seçeneğini yanıtlayan 45 kişiye) neden farklı bir sektörde çalışma ihtiyacı duydukları soruldu.

İstatistiki değerlere bakıldığında birden çok seçenek işaretleyen katılımcı sayısı görülmektedir. En çok katılım sırasıyla 33 kişi “ücretlerin düşük olmasından”, 25 kişi “matbaa alanıyla ilgili iş bulamadığından”, 25 kişi “Matbaa alanına ilgi duymadıklarından”, 23 kişi “matbaa alanında yükselme olanaklarının olmayışından” ve 17 kişi ise diğer sebeplerden dolayı farklı bir sektörde çalışma nedeni olarak göstermiştir.

Bu durum doğrultusunda matbaa sektöründeki işverenlerin çalışanlarına özellikle eğitimli elemanlarına, çalışanların hak ettiklerini düşündükleri ücreti karşılamadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. İşverenlere elindeki nitelikli elemanlarının, istihdamının sürdürülebilirliğini sağlamaları için, bilgilendirme semineri ve eğitimleri verilebileceği düşünülmüştür.

Tablo 3.21: Mezunların meslek değişkenine göre “çalışmıyorum” cevabını veren 14 kişiye ait istatistiki değerler

	İstatistiki Değerler						
	İstediği nitelikte iş bulamadığından	Ücret düzeyi doyurucu olmadığından	Kişisel nedenlerden	Yeterli istihdamın olmadığından	Çalışma koşullarının ağır olduğundan	Yeni mezun olduğundan	Diğer sebeplerden dolayı
Cevaplayan adet	9	4	6	4	3	2	1
Cevaplamayan adet	5	10	8	10	11	12	13
Toplam	14	14	14	14	14	14	14

Çalışmayan katılımcılara ise (Tablo 3.19’ da çalışmıyorum seçeneğini yanıtlayan 14 kişiye) neden çalışmadıkları soruldu.

İstatistiki değerlere bakıldığında birden çok seçenek işaretleyen katılımcı sayısı görülmektedir. En çok katılım sırasıyla 9 kişinin “istediği nitelikte iş bulamadığından”, 6 kişi “kişisel nedenlerden”, 4 kişi “ücret düzeyi doyurucu olmadığından”, 4 kişi “yeterli istihdamın olmadığından”, 3 kişi “çalışma koşullarının ağır olduğundan”, 2 kişi “yeni mezun olduğundan” ve 1 kişi ise bunların dışında diğer sebeplerden dolayı çalışmadıklarını belirtmiştir.

Çalışmıyorum cevabını veren mezunlarımızın matbaa sektörünün reel gerçekleri ile ilgili (ücret-sosyal hak- çalışma saatleri) yeterli bilgi verilmemesinden dolayı hayal kırıklığı yaşadığı anlaşılmıştır.

Tablo 14’ten sonraki bulgular Matbaa üzerine eğitim veren (Çıraklık Eğitim, Meslek Liseleri, M.Y.O., Üniversiteler vb...) bir kurumda çalışanlar ile Matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada çalışanların yanıtladıkları toplamda 154 kişinin verdiği cevaplar üzerinden değerlendirilmiştir. Ek 1 de yer alan 14. sorudan 27. soruya kadar olan anket soruları Matbaa Öğretmenliğinin istihdam durumuna, ilişkin sorulardır.

III.1.3.Ankete katılan mezunlar istihdamı hakkında bilgiler

Tablo 3.22: Mezunların mezun olduktan sonra işe başlama süresi değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Mezun Olduktan Sonra İşe Başlama Süresi	0-5 Ay	111	72,1
	6-12 Ay	24	15,6
	12 Aydan Fazla	19	12,3
	Hepsi		
	Toplam	154	100,0

Mezunlar mezun olduktan sonra işe başlama süresi değişkenine göre 111'i (%72,1) 0-5 ay, 24'ü (%15,6) 6-12 ay, 19'u (%12,3) 12 aydan fazla olarak dağılmaktadır.

Mezunlarımızın %72,1' inin mezun olduktan ilk 5 ay içerisinde işe başlamaları bölümümüzün üniversite-sanayi işbirliğinde aktif bir başarıya sahip olmasının ve sektörün nitelikli çalışana ihtiyacı olduğunu göstergesidir.

Tablo 3.23: Mezunların üniversitede kazandığı becerileri işte kullanma düzeyi değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Üniversitede Kazandığı Becerileri İşte Kullanma Düzeyi	Çok Az	14	9,1
	Kısmen	54	35,1
	Çoğunu	61	39,6
	Hemen Hemen	25	16,2
	Hepsi		
Toplam	154	100,0	

Mezunlar üniversitede kazandığı becerileri işte kullanma düzeyi değişkenine göre 14'ü (%9,1) çok az, 54'ü (%35,1) kısmen, 61'i (%39,6) çoğunu, 25'i (%16,2) hemen hemen hepsi olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.24: Mezunların üniversitede kullandığımız araçlar, çalışma yöntemleri ve malzemeler çalıştığımız işte kullandıklarımız arasında ne ölçüde benzerlik değişkenine göre dağılımı

Benzerlik yönleri	Hiç benzerlik yok	Çok azı benzer	Bir kısmı benzer	Çoğu benzer	Hemen hemen aynı
Takım ve Makineler	%22	%24	%33	%16	%5
Çalışma Yöntemleri	%10	%21	%36	%22	%12
Malzemeler	%6	%23	%29	%27	%16

Mezunlar üniversitede kullandığı takım ve makinelerin şuanki işyerinde kullandıkları arasındaki benzerlik düzeyi değişkenine göre 33'ü (%21,4) hiç benzerlik yok, 38'i (%24,7) çok azı benzer, 49'u (%31,8) bir kısmı benzer, 25'i (%16,2) çoğu benzer, 9'u (%5,8) hemen hemen aynı olarak dağılmaktadır.

Mezunlar üniversitede kullandığı çalışma ve yöntemlerin şuanki işyerinde kullandıkları arasındaki benzerlik düzeyi değişkenine göre 15'i (%9,7) hiç benzerlik yok, 33'ü (%21,4) çok azı benzer, 52'si (%33,8) bir kısmı benzer, 34'ü (%22,1) çoğu benzer, 20'si (%13,0) hemen hemen aynı olarak dağılmaktadır.

Mezunlar üniversitede kullandığı malzemelerin şuanki işyerinde kullandıkları arasındaki benzerlik düzeyi değişkenine göre 10'u (%6,5) hiç benzerlik yok, 35'i (%22,7) çok azı benzer, 43'ü (%27,9) bir kısmı benzer, 42'si (%27,3) çoğu benzer, 24'ü (%15,6) hemen hemen aynı olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.23 ve 3.24' e bakıldığında bölümümüz sektörün istek ve ihtiyacı olan nitelikte eğitim verdiği ve bu sayede mezunlarımız iş hayatına atıldıklarında aldıkları eğitimi en etkili bir şekilde kullanabildikleri görülmektedir. Bu durum kısıtlı olanaklara sahip olmasına rağmen bölümümüzün kaliteli öğretim elemanlarına sahip ve başarılı üniversite-sanayi işbirliğinin sonucu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.25: Mezunların yaptığı işle ilgili olarak şu anda sahip olduğu bilgi ve becerilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Yaptığı İşle İlgili Olarak Şu	Az	10	6,5
Anda Sahip Olduğu Bilgi Ve	Orta	26	16,9
Becerilerini Yeterli Bulma	İyi	87	56,5
Durumu	Çok İyi	31	20,1
	Toplam	154	100,0

Mezunlar yaptığı işle ilgili olarak şu anda sahip olduğu bilgi ve becerilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre 10'u (%6,5) az, 26'sı (%16,9) orta, 87'si (%56,5) iyi, 31'i (%20,1) çok iyi olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.26: Mezunlar çalıştığınız iş alanında mesleki eğitime ihtiyaç duyuyor musunuz değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Çalıştığınız İş Alanında Mesleki Eğitime İhtiyaç Duyuyor Musunuz	Evet	77	50,0
	Hayır	27	17,5
	Kısmen	50	32,5
	Toplam	154	100,0

Mezunlar çalıştığınız iş alanında mesleki eğitime ihtiyaç duyuyor musunuz değişkenine göre 77'si (%50,0) evet, 27'si (%17,5) hayır, 50'si (%32,5) kısmen olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.25' e baktığımızda mezunlarımızın büyük çoğunluğunun yaptığı işle ilgili bilgi ve becerilerini yeterli bulmaları; henüz işe başlamışken üniversitede verilen başlangıç eğitiminin matbaa sektörüne cevap verdiğinin ve mezunlarımızın işe atıldıklarında özgüven sahibi olduklarının göstergesidir.

Buna karşılık Tablo 3.26' da mezunlarımızın mesleki eğitime ihtiyacı olduğu cevabını vermeleri; matbaa sektöründe kullanılan yöntemlerin ve cihaz teknolojilerinin hızlı bir ivmeyle ilerlediği gerçeğini göstermesinin yanısıra mesleki eğitime neden ihtiyaç duydukları tablo 3.27' de açıklanmıştır.

Tablo 3.27: Mezunların mesleki eğitimin daha yoğun ve kaliteli olması aşağıdakilerden hangisine yararlı olacağı değişkenine göre dağılımı

	Daha yüksek ücret alabilirim		Unvanım yüksek olabilir		İşimi daha iyi yapabilirim		Daha iyi işlere geçebilirim		Kendimi geliştirebilirim		Toplam	
	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde		
1.Öncelik sırası	16	11,0%	13	8,9%	43	29,5%	11	7,5%	63	43,2%	146	100%
2.Öncelik sırası	17	12,5%	16	11,8%	49	36,0%	27	19,9%	27	19,9%	136	100%
3.Öncelik sırası	29	27,1%	16	15,0%	22	20,6%	20	18,7%	20	18,7%	107	100%
4.Öncelik sırası	13	18,6%	26	37,1%	5	7,1%	17	24,3%	9	12,9%	70	100%
5.Öncelik sırası	17	26,2%	13	20,0%	6	9,2%	20	30,8%	9	13,8%	65	100%
Toplam	92		84		125		95		128			

Katılımcılar önem sırasına göre 1. öncelikli olarak 63 seçimle (%43,2) “Kendimi geliştirebilirim”, 2. öncelikli olarak 49 seçimle (%36) “İşimi daha iyi yapabilirim”, 3. öncelikli olarak 29 seçimle (%27,1) “Daha yüksek ücret alabilirim”, 4. öncelikli olarak 26 seçimle (%37,1)v“Unvanım yüksek olabilir”, 5. öncelikli olarak ise 20 seçimle (%30,8) “Daha iyi işlere geçebilirim” cevaplarını tercih ettikleri görülmektedir. (Tablo 9)

Tablo 3.28:Matbaa eğitimi bölümünden mezun olan öğrencilerin mesleki eğitiminin en iyi öğrenildiğini düşündüğü durumların dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Mesleki eğitiminin en iyi nasıl öğrenilir	Eğitim Kurumlarında	93	60,3
	İşyerinde Çalışma Sırasında	123	79,8
	İşyeri Dışında Kurslarla	13	8,4
	Hizmet İçi Eğitim İle	62	40,2
	Diğer	6	3,8

Matbaa eğitimi bölümünden mezun olan öğrencilerin mesleki eğitiminin en iyi öğrenildiğini düşündüğü durumların dağılımı incelendiğinde ve mezunların birden çok seçenek işaretleyebilecekleri belirtilerek, 93’ünün (% 60,3) eğitim kurumlarında,

123'ünün (% 79,8) işyerinde çalışma sırasında, 13'ünün (% 8,4) işyeri dışında kurslarla, 62'sinin (% 40,2) hizmet içi eğitim ile, 6'sının (% 3,8) diğer şekilde mesleki eğitimin öğrenildiğini düşündüğü görülmektedir. (n=154)

Mezunlarımızın tablo 3.28' deki sonuçlara göre matbaa eğitiminin ağırlıklı olarak uygulamaya yönelik olması gerektiği sonucu çıkmaktadır. Üniversitede teknik eğitimin; derslerdeki uygulama sürelerinin uzatılmasıyla, endüstri stajının daha geniş kapsamlı ve uzun süre olması sağlanarak desteklenmesi gerektiği görülmektedir.

Tablo 3.29: Mezunlar şu anda çalıştığı işten memnun olma durumu değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Şu Anda Çalıştığı İşten Memnun Olma Durumu	Az	19	12,3
	Memnun	62	40,3
	Çok Memnun	51	33,1
	Pek Çok Memnun	22	14,3
	Toplam	154	100,0

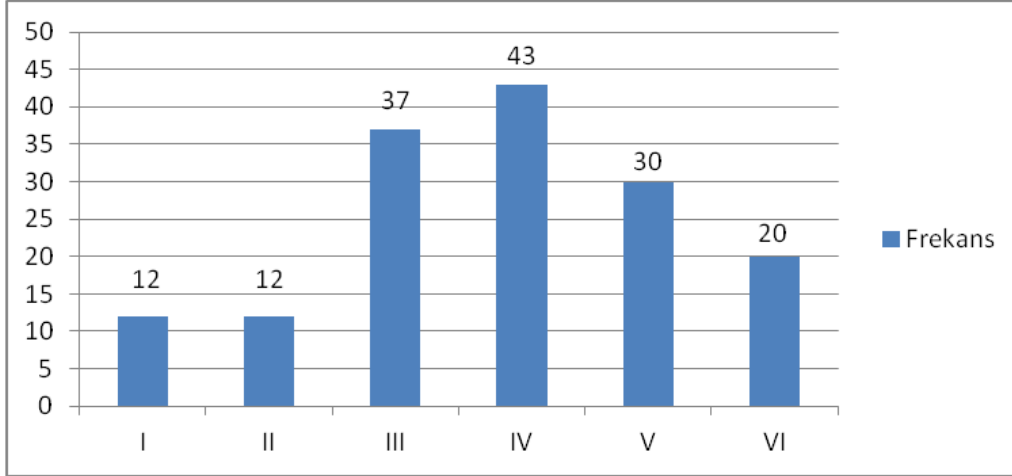
Mezunlar şu anda çalıştığı işten memnun olma durumu değişkenine göre 19'u (%12,3) Az, 62'si (%40,3) Memnun, 51'i (%33,1) Çok memnun, 22'si (%14,3) Pek çok memnun olarak dağılmaktadır.

Mezunlarımızın, ilk önce matbaa öğretmenliğini kendi istekleriyle tercih etmesi, daha sonra büyük çoğunluğunun toplumun saygı duyduğu bir meslekte, orta-altı ve orta-üstü gelire sahip beyaz yakalı bir çalışan olarak istihdam edilmesi ve kendilerini yaptıkları işte yetkin hissederek üretime katmaları, çalıştıkları işten memnuniyetinin göstergesidir.

Tablo 3.30: Mezunlar çalışmakta olduğu işi bulmakta aracılık eden kanal değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)	
Çalışmakta Olduğu İş Bulmakta Aracılık Eden Kanal	I	Basında Çıkan Gazete İlanları İle	12	7,8
	II	İnternet Aracılığı İle	12	7,8
	III	Öğretmenlerin Tavsiyesi İle	37	24,0
	IV	Tandıklarım Aracılığı İle	43	27,9
	V	İşyerine Doğrudan Başvurarak	30	19,5
	VI	Diğer	20	13,0
	Toplam	154	100,0	

Mezunlar çalışmakta olduğu işi bulmakta aracılık eden kanal değişkenine göre 12'si (%7,8) Basında çıkan gazete ilanları ile, 12'si (%7,8) İnternet aracılığı ile, 37'si (%24,0) Öğretmenlerin tavsiyesi ile, 43'ü (%27,9) Tanıdıklarım aracılığı ile, 30'u (%19,5) İşyerine doğrudan başvurarak, 20'si (%13,0) Diğer olarak dağılmaktadır.

Şekil 3.6: Çalışmakta olduğunuz işi hangi kanal aracılığı buldunuz soru grafiği

Mezunlarımızın 73' ünün (% 47,4) çalıştıkları işi “tanıdık aracılığıyla” ve “işyerine doğrudan başvurarak” bulmaları, bu işleri ararken elektronik iletişim araçlarına ihtiyaç duymamaları, sektördeki matbaaların çoğunun insan kaynakları departmanına sahip olmamalarının veya departmanın etkin bir şekilde faaliyet gösteremediğinin ve işe alım sürecinde en etkili faktörün tanıdık referansı olduğunun bir göstergesidir. Mezunların 37' sinin ise (%24,0) “öğretmenlerin tavsiyesi ile” seçeneğini seçmesi üniversite öğretim elemanlarının endüstri ile ilişkilerinin güçlü olduğunun göstergesidir.

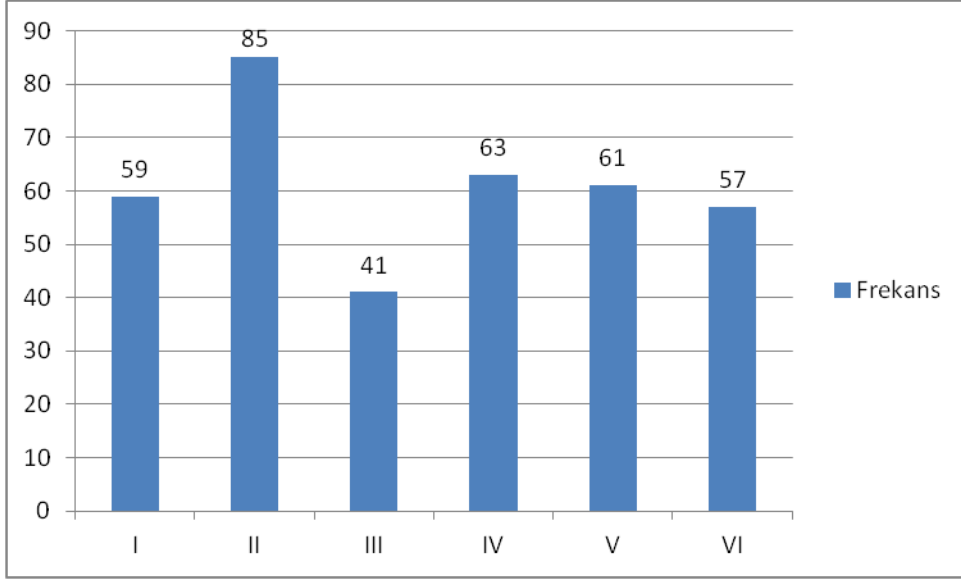
Tablo 3.31: Mezunların İş ararken karşılaştığımız zorluklar değişkenine göre dağılımı

	Alanıyla ilgili yeterli iş bulunmaması		Çok düşük ücret teklif edilmesi		Askerlik yapmış olma şartı aranması		Ulaşım zorlukları		Çalışma saatlerinin uzun olması		En az 3 yıl ve üzeri tecrübe istemeleri		Toplam	
	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde	Frekans (n)	Yüzde		
1.Öncelik sırası	14	12,7%	47	42,7%	8	7,3%	10	9,1%	11	10,0%	20	18,2%	110	100%
2.Öncelik sırası	14	14,7%	19	20,0%	7	7,4%	18	18,9%	18	18,9%	19	20,0%	95	100%
3.Öncelik sırası	16	22,2%	12	16,7%	7	9,7%	17	23,6%	12	16,7%	8	11,1%	72	100%
4.Öncelik sırası	5	13,9%	3	8,3%	4	11,1%	11	30,6%	10	27,8%	3	8,3%	36	100%
5.Öncelik sırası	3	10,3%	4	13,8%	7	24,1%	4	13,8%	6	20,7%	5	17,2%	29	100%
6.Öncelik sırası	7	29,2%	0	0,0%	8	33,3%	3	12,5%	4	16,7%	2	8,3%	24	100%
Toplam	59		85		41		63		61		57			

Tablo 3.31’ de anket katılımcılarının İş ararken karşılaştığımız zorlukları sorulmuş ve önem sırasına göre sıralanması istenmiştir. Katılımcıların 1. ve 2. öncelik olarak sırasıyla 47’sinin (%42,7) , 19’unun (%20) “Çok düşük ücret teklif edilmesi 3. ve 4. öncelik olarak 17’sinin (%23,6), 11’inin (%30,6) “Ulaşım zorlukları” 5.ve 6. öncelik olarak 7’sinin (%24,1), 8’inin (%33,3) “Askerlik yapmış olma şartı aranması” cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 3.32: Mezunların iş ararken karşılaştığımız zorluklar değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)	
İş ararken karşılaştığımız zorluklar	I	Alanıyla ilgili yeterli iş bulunmaması	59	16,1
	II	Çok düşük ücret teklif edilmesi	85	23,2
	III	Askerlik yapmış olma şartı aranması	41	11,2
	IV	Ulaşım zorlukları	63	17,2
	V	Çalışma saatlerinin uzun olması	61	16,7
	VI	En az 3 yıl ve üzeri tecrübe istemeleri	57	15,6
	Toplam	366	100	

Şekil 3.7: Mezunların iş ararken karşılaştığımız zorluklar soru grafiği

Tablo 3.32’ den de görüleceği üzere bütün öncelik sıralarının sütun toplamlarına bakıldığında en çok seçilen tercih sırasıyla 85 tercih ile “Çok düşük ücret teklif edilmesi” 63 tercih ile “Ulaşım zorlukları” 61 tercih ile “Çalışma saatlerinin uzun olması” seçeneği öne çıkmaktadır. Askerlik yapmış olma şartı, 5. ve 6. öncelik tercihinde yüzde olarak yüksek olsa bile, toplamda 41 kişinin tercihiyle en az karşılaşılan zorluk olarak karşımıza çıkıyor.

Her sektörde olduğu gibi özellikle matbaa üzerine faaliyet gösteren özel firmalar, kazançlarının çoğunu çalışanlarıyla paylaşmak yerine, sektördeki diğer yurtiçi ve yurtdışı firmalarla rekabet etmek için Türkiye’de bulunmayan katma değeri yüksek matbaa teknolojisine yatırım yapmaktadırlar. Durum böyleyken mezunlarımızın çalışma koşulları istenilen düzeyde olmadığı düşünülmektedir.

Tablo 3.33: Mezunların çalışmakta olduğu iş yerinin çalıştığı işyerleri arasındaki sırası değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Çalışmakta Olduğu İş	1-2.srada	93	60,4
	3-4.srada	38	24,7
Yerinin Çalıştığı İşyerleri Arasındaki Sırası	5-6.srada	15	9,7
	7-8.srada	8	5,2
	Toplam	154	100,0

Mezunlar çalışmakta olduğu iş yerinin çalıştığı işyerleri arasındaki sırası değişkenine göre 93'ü (%60,4) 1-2.sırada, 38'i (%24,7) 3-4.sırada, 15'i (%9,7) 5-6.sırada, 8'i (%5,2) 7-8.sırada olarak dağılmaktadır.

Tablo 3.34: Mezunların çalıştığı işyeri sayısı*yaş*aylık kazanç çapraz tablosu

Aylık kazanç	Karşılaştırma ölçütü	Yaş						Toplam	
		20-24 yaş	25-29 yaş	30-34 yaş	35-39 yaş	40-44 yaş	45 yaş ve üzeri		
750-1000 TL çalışmakta olduğu iş yerinin kaçıncı işyeri	1-2.sırada	Frekans	5	4					9
		Çalıştığı işyeri sırası%	55,6%	44,4%					100,0%
		Yaş %	100,0%	57,1%					75,0%
		Toplam %	41,7%	33,3%					75,0%
	3-4.sırada	Frekans		2					2
		Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	100,0%					100,0%
		Yaş %	0,0%	28,6%					16,7%
		Toplam %	0,0%	16,7%					16,7%
	5-6.sırada	Frekans		1					1
		Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	100,0%					100,0%
		Yaş %	0,0%	14,3%					8,3%
		Toplam %	0,0%	8,3%					8,3%
Toplam	Frekans	5	7					12	
	Çalıştığı işyeri sırası%	41,7%	58,3%					100,0%	
	Yaş %	100,0%	100,0%					100,0%	
	Toplam %	41,7%	58,3%					100,0%	
1001-2000 TL çalışmakta olduğu iş yerinin kaçıncı işyeri	1-2.sırada	Frekans	6	22		1	1	1	31
		Çalıştığı işyeri sırası%	19,4%	71,0%	0,0%	3,2%	3,2%	3,2%	100,0%
		Yaş %	100,0%	59,5%	0,0%	50,0%	50,0%	100,0%	56,4%
		Toplam %	10,9%	40,0%	0,0%	1,8%	1,8%	1,8%	56,4%
	3-4.sırada	Frekans		11	3				14
		Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	78,6%	21,4%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		Yaş %	0,0%	29,7%	42,9%	0,0%	0,0%	0,0%	25,5%
		Toplam %	0,0%	20,0%	5,5%	0,0%	0,0%	0,0%	25,5%
	5-6.sırada	Frekans		3	2	1			6
		Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	50,0%	33,3%	16,7%	0,0%	0,0%	100,0%
		Yaş %	0,0%	8,1%	28,6%	50,0%	0,0%	0,0%	10,9%
		Toplam %	0,0%	5,5%	3,6%	1,8%	0,0%	0,0%	10,9%
7-8.sırada	Frekans		1	2		1		4	
	Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	25,0%	50,0%	0,0%	25,0%	0,0%	100,0%	
	Yaş %	0,0%	2,7%	28,6%	0,0%	50,0%	0,0%	7,3%	
	Toplam %	0,0%	1,8%	3,6%	0,0%	1,8%	0,0%	7,3%	
Toplam	Frekans	6	37	7	2	2	1	55	
	Çalıştığı işyeri sırası%	10,9%	67,3%	12,7%	3,6%	3,6%	1,8%	100,0%	
	Yaş %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam %	10,9%	67,3%	12,7%	3,6%	3,6%	1,8%	100,0%	
2001-3000 TL çalışmakta olduğu iş yerinin kaçıncı işyeri	1-2.sırada	Frekans		5	8	4	6	7	30
		Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	16,7%	26,7%	13,3%	20,0%	23,3%	100,0%
		Yaş %	0,0%	62,5%	44,4%	50,0%	66,7%	87,5%	57,7%
		Toplam %	0,0%	9,6%	15,4%	7,7%	11,5%	13,5%	57,7%
	3-4.sırada	Frekans		1	8	3	2	1	15
		Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	6,7%	53,3%	20,0%	13,3%	6,7%	100,0%
		Yaş %	0,0%	12,5%	44,4%	37,5%	22,2%	12,5%	28,8%
		Toplam %	0,0%	1,9%	15,4%	5,8%	3,8%	1,9%	28,8%
	5-6.sırada	Frekans	1	2		1			4
		Çalıştığı işyeri sırası%	25,0%	50,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		Yaş %	100,0%	25,0%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	7,7%
		Toplam %	1,9%	3,8%	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	7,7%
7-8.sırada	Frekans			2		1		3	
	Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	0,0%	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%	100,0%	
	Yaş %	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	11,1%	0,0%	5,8%	
	Toplam %	0,0%	0,0%	3,8%	0,0%	1,9%	0,0%	5,8%	
Toplam	Frekans	1	8	18	8	9	8	52	
	Çalıştığı işyeri sırası%	1,9%	15,4%	34,6%	15,4%	17,3%	15,4%	100,0%	
	Yaş %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam %	1,9%	15,4%	34,6%	15,4%	17,3%	15,4%	100,0%	
3000 TL ve üzeri	1-2.sırada	Frekans		5	4	5	5	4	23
		Çalıştığı işyeri sırası%		21,7%	17,4%	21,7%	21,7%	17,4%	100,0%
		Yaş %		100,0%	66,7%	41,7%	100,0%	57,1%	65,7%
		Toplam %		14,3%	11,4%	14,3%	14,3%	11,4%	65,7%
	3-4.sırada	Frekans			2	5			7
		Çalıştığı işyeri sırası%		0,0%	28,6%	71,4%	0,0%	0,0%	100,0%
		Yaş %		0,0%	33,3%	41,7%	0,0%	0,0%	20,0%
		Toplam %		0,0%	5,7%	14,3%	0,0%	0,0%	20,0%
	5-6.sırada	Frekans				2			4
		Çalıştığı işyeri sırası%		0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	100,0%
		Yaş %		0,0%	0,0%	16,7%	0,0%	28,6%	11,4%
		Toplam %		0,0%	0,0%	5,7%	0,0%	5,7%	11,4%
7-8.sırada	Frekans						1	1	
	Çalıştığı işyeri sırası%		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	
	Yaş %		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	2,9%	
	Toplam %		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%	2,9%	
Toplam	Frekans		5	6	12	5	7	35	
	Çalıştığı işyeri sırası%		14,3%	17,1%	34,3%	14,3%	20,0%	100,0%	
	Yaş %		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam %		14,3%	17,1%	34,3%	14,3%	20,0%	100,0%	

Tablo 3.35: Mezunların çalıştığı işyeri sayısı*yaş çapraz tablosu

Karşılaştırma ölçütü			Yaş						
			20-24 yaş	25-29 yaş	30-34 yaş	35-39 yaş	40-44 yaş	45 yaş ve üzeri	Toplam
Çalışmakta olduğu işyeri kaçınıcı işyeri	1-2.sırada	Frekans	11	36	12	10	12	12	93
		Çalıştığı işyeri sırası%	11,8%	38,7%	12,9%	10,8%	12,9%	12,9%	100,0%
		Yaş %	91,7%	63,2%	38,7%	45,5%	75,0%	75,0%	60,4%
	Toplam %		7,1%	23,4%	7,8%	6,5%	7,8%	7,8%	60,4%
	3-4.sırada	Frekans		14	13	8	2	1	38
		Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	36,8%	34,2%	21,1%	5,3%	2,6%	100,0%
		Yaş %	0,0%	24,6%	41,9%	36,4%	12,5%	6,3%	24,7%
	Toplam %		0,0%	9,1%	8,4%	5,2%	1,3%	0,6%	24,7%
	5-6.sırada	Frekans	1	6	2	4		2	15
		Çalıştığı işyeri sırası%	6,7%	40,0%	13,3%	26,7%	0,0%	13,3%	100,0%
		Yaş %	8,3%	10,5%	6,5%	18,2%	0,0%	12,5%	9,7%
	Toplam %		0,6%	3,9%	1,3%	2,6%	0,0%	1,3%	9,7%
	7-8.sırada	Frekans		1	4		2	1	8
		Çalıştığı işyeri sırası%	0,0%	12,5%	50,0%	0,0%	25,0%	12,5%	100,0%
		Yaş %	0,0%	1,8%	12,9%	0,0%	12,5%	6,3%	5,2%
Toplam %		0,0%	0,6%	2,6%	0,0%	1,3%	0,6%	5,2%	
Toplam	Frekans	12	57	31	22	16	16	154	
	Çalıştığı işyeri sırası%	7,8%	37,0%	20,1%	14,3%	10,4%	10,4%	100,0%	
	Yaş %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam %	7,8%	37,0%	20,1%	14,3%	10,4%	10,4%	100,0%	

Tablo 3.33' e bakıldığında mezunlarımızın % 60,4' ünün çalıştıkları işyeri sayısının 1-2 olduğu görülmüş ve bunun olası sebeplerini ilişkilendirmek amacıyla tablo 3.34 ve tablo 3.35 oluşturulmuştur. Tablo 3.34' de iş değiştirme sayısı, aylık kazanç ve yaş değişkenleri ile çaprazlanmıştır. Bu çaprazlama sonucunda, tahmin edilenin aksine çalışmakta olduğu işin 1-2 aralığında olanlar arasında 35 yaş ve üzeri mezunlarımızın %36,6 gibi yüksek bir yüzdeye sahip olduğu görülmüştür. 35 yaş ve üzeri yani matbaa sektöründe tecrübe sahibi olmuş mezunlarımızın iş değiştirmemelerinin temel sebebi gelir seviyesi olduğu düşünülmektedir. Lakin tek sebebin bu olmadığı ve olası sebeplerin matbaa sektöründeki mezunlarımızın unvanlarındaki artışla birlikte çalışma koşullarının iyileşmesi gösterilebilir.

En çok iş değiştirme 30 yaş ve altında olduğu görülmektedir. Bunun sebebinin 30 yaş altı mezunlarımızın hedefledikleri kariyerleri tamamlayamadıkları ve ücret yetersizliği gösterilebilir. Tablo 3.35 ise bu çıkarımları desteklemektedir.

Çalışmakta olduğu iş yerini 5-6 ve üstünü tercih eden 23 kişiye birden çok seçenek tercih edebilecekleri belirtilerek neden iş değiştirdikleri soruldu.

Tablo 3.36: Mezunların iş değişikliği sebepleri tablosu

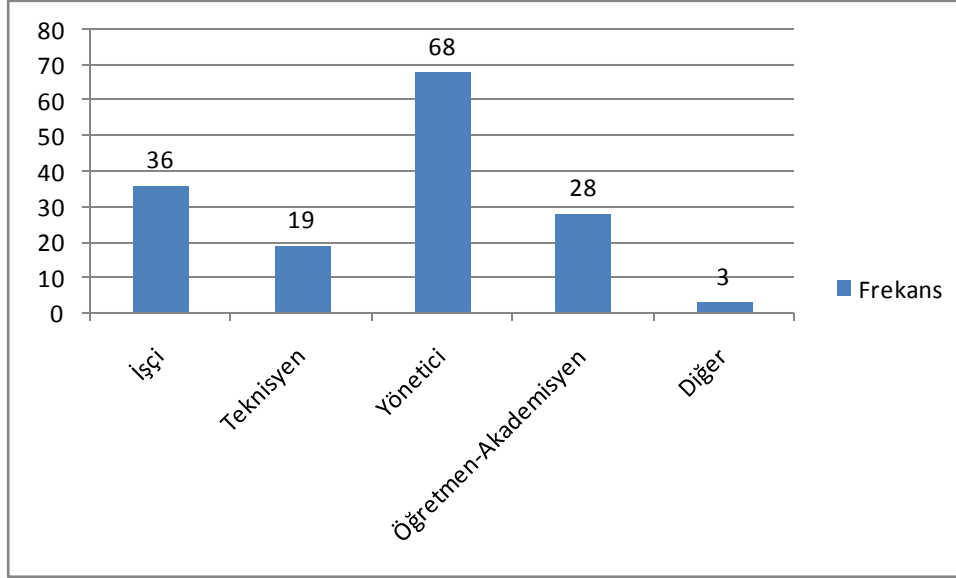
	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Neden iş değiştirdikleri soruldu	Ücret yetersizliği	10	23,2
	İşverence çıkartıldım	3	7
	Sağlık sorunları	1	2,3
	Ailevi ve özel sorunlar	2	4,7
	Daha iyi ücret ve görev teklifi ile iş değiştirme	15	34,9
	Kendi işini kurma	2	4,7
	Askere alınma	3	7
	Sektör değiştirme	1	2,3
	Diğer	6	14
	Toplam	43	

Tablodan da görüldüğü gibi tercihler arasında en çok 15 tercihle (%34,9) “Daha iyi ücret ve görev teklifi ile iş değiştirme” ve 10 tercihle (%23,2) “Ücret yetersizliği” öne çıkmaktadır.(n=43)

Tablo 3.37: Mezunlar çalıştığı iş yerindeki görevi değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Çalıştığı İş Yerindeki Görevi	İşçi	36	23,4
	Teknisyen	19	12,3
	Yönetici	68	44,2
	Öğretmen-Akademisyen	28	18,2
	Diğer	3	1,9
	Toplam	154	100,0

Mezunlar çalıştığı iş yerindeki görevi değişkenine göre 36'sı (%23,4) işçi, 19'ü (%12,3) teknisyen, 68'ü (%44,2) yönetici, 28'i (%18,2) öğretmen-akademisyen, 3'ü (%1,9) diğer olarak dağılmaktadır.

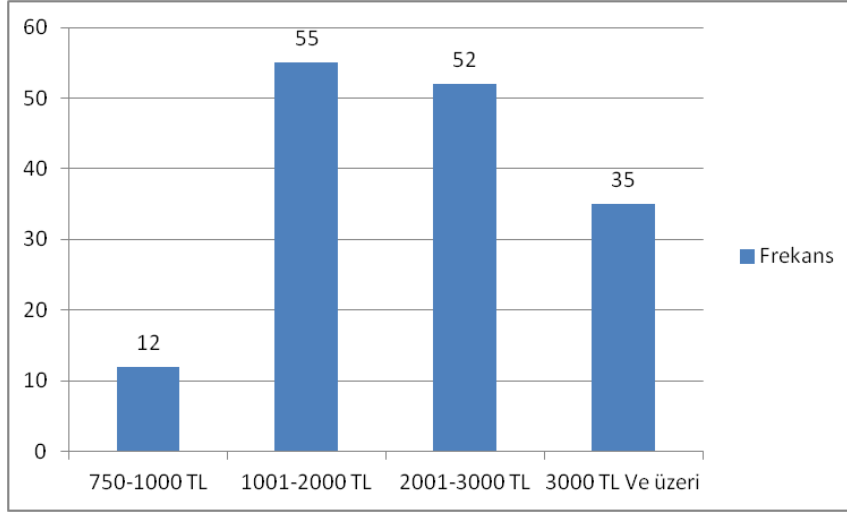
Şekil 3.8: Mezunlar çalıştığı iş yerindeki görevi soru grafiği

Tablo 3.37' ye bakıldığında mezunlarımızın % 44,2' sinin yönetici olarak çalıştığı görülmektedir. Bölümümüz matbaa sektörünün İstanbul'da bulunan lisans düzeyinde nitelikli ve eğitilmiş çalışan ihtiyacını karşılayan tek kurumdur. Bundan dolayı mezunlarımızın büyük çoğunluğunun sektörde orta ve üst düzey yönetim kademesinde yer alma olanakları bulunmaktadır.

Tablo 3.38: Mezunların aylık kazancı değişkenine göre dağılımı

	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Aylık Kazancı	750-1000 TL	12	7,8
	1001-2000 TL	55	35,7
	2001-3000 TL	52	33,8
	3000 TL Ve üzeri	35	22,7
	Toplam	154	100,0

Mezunlar aylık kazancı değişkenine göre 12'si (%7,8) 750-1000 TL, 55'i (%35,7) 1001-2000 TL, 52'si (%33,8) 2001-3000 TL, 35'i (%22,7) 3000 TL ve üzeri olarak dağılmaktadır.

Şekil 3.9: Mezunların aylık kazanç tablosu grafiği

Tablo 3.39: Mezunların aylık kazancı meslek değişkenine göre dağılımı

Meslek	Karşılaştırma ölçütü	Aylık kazancı				Toplam
		750-1000 TL	1001-2000 TL	2001-3000 TL	3000 TL ve üzeri	
Matbaa üzerine eğitim veren bir kurumda çalışıyorum.	Frekans	4	4	29	9	46
	Meslek %	8,7%	8,7%	63,0%	19,6%	100,0%
	Aylık kazanç %	33,3%	7,3%	55,8%	25,7%	29,9%
	Toplam %	2,6%	2,6%	18,8%	5,8%	29,9%
Matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada çalışıyorum.	Frekans	8	51	23	26	108
	Meslek %	7,4%	47,2%	21,3%	24,1%	100,0%
	Aylık kazanç %	66,7%	92,7%	44,2%	74,3%	70,1%
	Toplam %	5,2%	33,1%	14,9%	16,9%	70,1%
Toplam	Frekans	12	55	52	35	154
	Meslek %	7,8%	35,7%	33,8%	22,7%	100,0%
	Aylık kazanç %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Toplam %	7,8%	35,7%	33,8%	22,7%	100,0%

Tablo 3.40: Mezunların aylık kazancı eğitim durumu değişkenine göre dağılımı

Meslek	Eğitim Durumu	Karşılaştırma ölçütü	Aylık kazancı				Toplam
			750-1000 TL	1001-2000 TL	2001-3000 TL	3000 TL ve üzeri	
Matbaa üzerine eğitim veren bir kurumda çalışıyorum.	Lisans	Frekans	2	2	11	4	19
		Eğitim durumu %	10,5%	10,5%	57,9%	21,1%	100,0%
		Aylık kazanç %	50,0%	50,0%	37,9%	44,4%	41,3%
		Toplam %	4,3%	4,3%	23,9%	8,7%	41,3%
	Yüksek lisans	Frekans	2	1	7	1	11
		Eğitim durumu %	18,2%	9,1%	63,6%	9,1%	100,0%
		Aylık kazanç %	50,0%	25,0%	24,1%	11,1%	23,9%
		Toplam %	4,3%	2,2%	15,2%	2,2%	23,9%
	Doktora	Frekans		1	11	4	16
		Eğitim durumu %	0,0%	6,3%	68,8%	25,0%	100,0%
		Aylık kazanç %	0,0%	25,0%	37,9%	44,4%	34,8%
		Toplam %	0,0%	2,2%	23,9%	8,7%	34,8%
Toplam	Frekans	4	4	29	9	46	
	Eğitim durumu %	8,7%	8,7%	63,0%	19,6%	100,0%	
	Aylık kazanç %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam %	8,7%	8,7%	63,0%	19,6%	100,0%	
Matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada çalışıyorum.	Lisans	Frekans	8	47	20	24	99
		Eğitim durumu %	8,1%	47,5%	20,2%	24,2%	100,0%
		Aylık kazanç %	100,0%	92,2%	87,0%	92,3%	91,7%
		Toplam %	7,4%	43,5%	18,5%	22,2%	91,7%
	Yüksek lisans	Frekans		4	3	2	9
		Eğitim durumu %	0,0%	44,4%	33,3%	22,2%	100,0%
		Aylık kazanç %	0,0%	7,8%	13,0%	7,7%	8,3%
		Toplam %	0,0%	3,7%	2,8%	1,9%	8,3%
	Toplam	Frekans	8	51	23	26	108
		Eğitim durumu %	7,4%	47,2%	21,3%	24,1%	100,0%
		Aylık kazanç %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam %	7,4%	47,2%	21,3%	24,1%	100,0%

Tablo 3.41: Mezunların aylık kazancı mezuniyet yılı değişkenine göre dağılımı

Meslek	Üniversiteden mezuniyet yılı	Karşılaştırma ölçütü	Aylık kazancı				Toplam
			750-1000 TL	1001-2000 TL	2001-3000 TL	3000 TL ve üzeri	
Matbaa üzerine eğitim veren bir kurumda çalışıyorum.	0-9 yıl	Frekans	4	2	8		14
		Mezuniyet yılı %	28,6%	14,3%	57,1%	0,0%	100,0%
		Aylık kazanç %	100,0%	50,0%	27,6%	0,0%	30,4%
		Toplam %	8,7%	4,3%	17,4%	0,0%	30,4%
	10-19 yıl	Frekans		1	11	3	15
		Mezuniyet yılı %	0,0%	6,7%	73,3%	20,0%	100,0%
		Aylık kazanç %	0,0%	25,0%	37,9%	33,3%	32,6%
		Toplam %	0,0%	2,2%	23,9%	6,5%	32,6%
	20 yıl ve üstü	Frekans		1	10	6	17
		Mezuniyet yılı %	0,0%	5,9%	58,8%	35,3%	100,0%
		Aylık kazanç %	0,0%	25,0%	34,5%	66,7%	37,0%
		Toplam %	0,0%	2,2%	21,7%	13,0%	37,0%
Toplam	Frekans	4	4	29	9	46	
	Mezuniyet yılı %	8,7%	8,7%	63,0%	19,6%	100,0%	
	Aylık kazanç %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam %	8,7%	8,7%	63,0%	19,6%	100,0%	
Matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada çalışıyorum.	0-9 yıl	Frekans	8	47	11	9	75
		Mezuniyet yılı %	10,7%	62,7%	14,7%	12,0%	100,0%
		Aylık kazanç %	100,0%	92,2%	47,8%	34,6%	69,4%
		Toplam %	7,4%	43,5%	10,2%	8,3%	69,4%
	10-19 yıl	Frekans		3	11	13	27
		Mezuniyet yılı %	0,0%	11,1%	40,7%	48,1%	100,0%
		Aylık kazanç %	0,0%	5,9%	47,8%	50,0%	25,0%
		Toplam %	0,0%	2,8%	10,2%	12,0%	25,0%
	20 yıl ve üstü	Frekans		1	1	4	6
		Mezuniyet yılı %	0,0%	16,7%	16,7%	66,7%	100,0%
		Aylık kazanç %	0,0%	2,0%	4,3%	15,4%	5,6%
		Toplam %	0,0%	0,9%	0,9%	3,7%	5,6%
Toplam	Frekans	8	51	23	26	108	
	Mezuniyet yılı %	7,4%	47,2%	21,3%	24,1%	100,0%	
	Aylık kazanç %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam %	7,4%	47,2%	21,3%	24,1%	100,0%	

Tablo 3.38' e bakıldığında mezunlarımızın aylık kazançlarının %69,5' unun 1001-3000 arasında olduğu görülmektedir. Özel sektörde ve eğitim kurumlarında çalışan mezunlarımızın gelir durumunu analiz edebilmek için tablo 3.39, tablo 3.40 ve tablo 3.41 oluşturulmuştur.

Tablo 3.39' a bakıldığında özel sektörde çalışan 51 kişinin (%47,2) 1001-2000 TL aylık kazançlarının olduğu ve tablo 3.41' e bakıldığında 47 kişinin (%43,5) 0-9 yıl içerisinde mezun olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum yeni mezun olmuş bir mezunumuzun özel sektörde iş hayatına atılacağı zaman kazanacağı aylık kazancın 1001-2000 aralığında olması öngörülüyor bunun yanı sıra zamanla tecrübe kazanarak aylık kazancının da arttığı tablo 3.41' de görülmektedir. Tablo 3.40' a bakıldığında özel sektör çalışanlarının aylık kazançlarına eğitim seviyesindeki artışın bir etkisinin olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.39' a bakıldığında mezunlarımızın eğitim sektöründeki çalışan 29 kişinin (%63) 2001-3000 aylık kazanç elde ettikleri görülmektedir. Tablo 3.40' a

bakıldığında lisans ve yüksek lisans mezunu olupta 3000 TL ve üzeri aylık kazancı olan mezunların ortaöğretim kademesinde, doktorasını tamamlamış ve 2001-3000 ve 3000 TL üzeri aylık kazancı olan mezunların üniversite kademesinde çalıştıkları düşünülmektedir. Ayrıca eğitim sektöründe çalışan mezunlarımızın eğitim seviyeleri arttıkça maaşlarında da artış görülmektedir.

Tablo 3.42: Aylık kazancı ile şu anda çalıştığı işten memnun olma durumu arasındaki ilişki

Aylık Kazancı	Şu Anda Çalıştığı İşten Memnun Olma Durumu										X ² /p
	Az		Memnun		Çok Memnun		Pek Çok Memnun		Toplam		
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
750-1000 TL	3	%15,8	6	%9,7	2	%3,9	1	%4,5	12	%7,8	X ² =31,497 p=0,000
1001-2000 TL	8	%42,1	32	%51,6	9	%17,6	6	%27,3	55	%35,7	
2001-3000 TL	7	%36,8	19	%30,6	20	%39,2	6	%27,3	52	%33,8	
3000 TL Ve üzeri	1	%5,3	5	%8,1	20	%39,2	9	%40,9	35	%22,7	
Toplam	19	%100,0	62	%100,0	51	%100,0	22	%100,0	154	%100,0	

Aylık Kazancı ile şu anda çalıştığı işten memnun olma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur (X²=31,497; p=0,000<0.05). Şu anda çalıştığı işten memnun olma durumuna az cevabını verenlerin 3'ünün (%15,8) 750-1000 tl, 8'i (%42,1) 1001-2000 tl, 7'si (%36,8) 2001-3000 tl, 1'i (%5,3) 3000 tl ve üzeri; şu anda çalıştığı işten memnun olma durumuna memnun cevabını verenlerin 6'sının (%9,7) 750-1000 tl, 32'si (%51,6) 1001-2000 tl, 19'unun (%30,6) 2001-3000 tl, 5'i (%8,1) 3000 tl ve üzeri; şu anda çalıştığı işten memnun olma durumuna çok memnun cevabını verenlerin 2'si (%3,9) 750-1000 tl, 9'unun (%17,6) 1001-2000 tl, 20'si (%39,2) 2001-3000 tl, 20'si (%39,2) 3000 tl ve üzeri; şu anda çalıştığı işten memnun olma durumuna pek çok memnun cevabını verenlerin 1'i (%4,5) 750-1000 tl, 6'sının (%27,3) 1001-2000 tl, 6'sının (%27,3) 2001-3000 tl, 9'unun (%40,9) 3000 tl ve üzeri olduğu görülmektedir.

BÖLÜM IV

IV.1.SONUÇ VE ÖNERİLER

Bir ülkenin kalkınması ve o ülkede yaşayan insanların refah seviyesinin yükselmesi, sanayinin gelişmesiyle doğru orantılıdır. Bunun için sanayinin istihdam edebileceği eğitilmiş, kalifiye iş gücüne ihtiyacı vardır. Bu anlamda mesleki eğitim kurumları bu ihtiyacı karşılamak için kurulmuş müesseselerdir.

Matbaa öğretmenliği 1976 yılında asıl amacı matbaa alanında teknik öğretmen yetiştirmek için Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi bünyesinde kurulmuş lisans düzeyinde eğitim veren ilk kurumdur. 1980 yılında ilk mezunlarını vermiş ve 2013 yılına kadar 1700' ü aşkın teknik öğretmen yetiştirmiştir.

Anket sonuçlarına göre bölümümüzü tercih edenlerin %70' inin erkek, %74,2' sinin 25-39 yaş aralığında olduğu, bölümün orta öğretim öğrenci kaynağının %70,9' unun meslek liselerinden kaynaklandığı ve meslek lisesi mezunlarının % 35,6' sının 1999 yılından 2009 yılına kadar süren AOBP katsayı farkından dolayı zorunlu olarak matbaa öğretmenliğini tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Mezunların %77,9' unun lisans mezunu olduğu ve özel sektörde çalışanlarının % 59,6' sının eğitim kariyerlerini lisans seviyesinde noktaladıkları görülmüştür. Mezunların eğitimlerini lisans seviyesinden daha ileriye götürebilmeleri için birçok sektörde uygulanan dil tazminatı gibi maaş artışına neden olan uygulamalar, matbaa sektörüne de uygulanması tavsiye edilebilir.

Matbaa öğretmenliği mezunlarının eğitim öğretim faaliyetleri incelendiğinde %85,4' ünün normal mezuniyet süresi olan dört yılda mezun olduğu, bölümü tercih eden öğrencilerin çoğunun matbaa mesleğini bilerek ve severek tercih ettikleri, %90,1' inin üniversite mezunu olmaktan, %65,3' ünün matbaa öğretmenliği mezunu olmaktan memnun olduğu görülmüştür.

Mezunlarımızın %50,7' sinin matbaa sektöründe özel bir firmada, %21,6 sının ise matbaa üzerine eğitim veren bir kamu kurumunda öğretmen olarak istihdam edildiği tespit edilmiştir. Teknik eğitim fakültelerinin esas kuruluş amaçlarının meslek liselerine teknik öğretmen yetiştirmek olduğu düşünüldüğünde %21,6' lık bir oran, mezunlarımızın kamu kurumunda istihdam problemi yaşadıklarını göstermektedir.

Teknik öğretmenlerin istihdam probleminin çözülebilmesi için meslek liselerinin

sayısı ile birlikte öğretmen kadrosu arttırılabilir, meslek lisesinden mezun olan öğrenciler için üniversite sınavında seçeceği teknik bilimler bölümü için ek puan verilebilir, üniversite sınavında genel lise mezunlarıyla yarışabilmek için meslek lisesinde verilen fizik matematik gibi temel derslere ayrılan ders saatleri arttırılabilir.

Kamu kurumlarında istihdam edilemeyen mezunlarımız %50,7' si üniversitede elde ettiği teknik öğretmen unvanı dışında fiyatlandırma uzmanı, kalite kontrolcü gibi unvanlarla özel sektörde çalışmaktadır. Türkiye' de küçük, orta ve büyük ölçekte yaklaşık 8500-9000' e yakın matbaanın faaliyet gösterdiği ve bunların 6000' e yakınının 105000 çalışanı ile İstanbul olduğu tahmin edilmektedir. Türkiye' deki matbaa öğretmenliği mezunlarının 1250 ye yakını Gazi Üniversitesi TEF matbaa öğretmenliğinden, 1750 ye yakını ise Marmara Üniversitesi TEF den mezun olup toplam mezun sayısı 2013 yılı itibariyle 3000' e yaklaşmaktadır. Sadece İstanbul' da faaliyet gösteren matbaa çalışanlarının %3' ünü lisans mezunlarına ayırdıklarını kabul edersek matbaa öğretmenliği bölüm mezunlarının tamamının özel sektörde istihdam edilebileceği görülmektedir.

Mezunlarımız %72,1' inin matbaa sektöründe mezun olduktan sonra ilk 5 ay içinde istihdam edildiğini ve çoğunun çalıştıkları işi tanıdık ve öğretmenlerin aracılığıyla bulduklarını, ilk kez işe atıldıklarında lisans seviyesindeki aldıkları eğitimi yeterli gördüklerini, üniversitede kullanılan cihaz teknolojisi ve tekniklerin özel sektöre paralel ilerlediğini belirtmişler ve buna rağmen %50' sinin halen mesleki eğitime ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Hızlı değişen matbaa teknolojisine uyum sağlamak için üniversite sanayi işbirliğinin daha yoğun olması, verilen uygulamalı eğitimlerin ve endüstri stajlarının daha uzun yapılması önerilir. Ayrıca özel sektörde faaliyet gösteren insan kaynakları birimi olmayan firmalar için bu birimin firmaya sağlayacağı faydalar anlatılabilir.

Mezunların %73,4' ünün çalıştıkları işten memnun olmalarına rağmen en çok şikayetçi oldukları problemlerin ulaşım sorunları, ücret yetersizliği, çalışma saatlerinin fazla olmasıdır. Bu sorunların giderilebilmesi için işverenlerin uluslar arası matbaa sektöründe katma değeri fazla olan ürünlere yönelmeleri, ve firmalarının kar marjlarını arttırarak elde ettikleri karı çalışanları ile paylaşmaları, ayrıca çalışanların haklarını savunmaları için sendikal faaliyetlere katılmaları önerilir.

Mezunların %21' i ücret yetersizliğinden ve matbaa alanına ilgi

duymadıklarından dolayı matbaa sektörünün dışında bir sektörde istihdam edildikleri görülmüştür. Mezunlarımızın AOBP nedeniyle zorunlu olarak tercih etmeleri, yada matbaa alanına ilgisinin olmadığını matbaa öğretmenliğinde okurken fark etmesi bu durumun sebepleri olarak gösterilebilir. Bu durumun doğru hale getirilebilmesi için; matbaa sektöründe, çalışan standardizasyonu ve mesleki yeterlilik belgelerine göre eleman çalıştırma zorunluluğu yasal düzenlemeler ile getirilebilir. Bu düzenlemeler ile de mezunların kendi sektörlerinde iş bulmaları kanunlar ile desteklenmiş olur.

Durum böyleyken YÖK 2009 yılında istihdam problemi yaşayan Teknik Eğitim Fakültelerini kapatıp yerlerine Teknik Eğitim Fakültesi devamı niteliğinde olmayan uygulama becerisi yüksek, asıl amacı mühendis yetiştirmek olan Teknoloji Fakültelerini açmıştır. Matbaa öğretmenliğine mühendislik hakkı verilmediği için bölüm 3 yıl boyunca öğrenci alamamış, 2013 yılında Uygulamalı Bilimler Yüksekokul bünyesinde Basım Teknolojileri adı altında açılmıştır.

Bundan böyle Basım Teknolojilerinden mezun olan bir öğrenci ile matbaa eğitimi veren meslek yüksek okulundan mezun olan bir öğrenci; özel sektörde çalışırken her ikisi de teknik personel veya tekniker olarak adlandırılacaktır.

Böylelikle TEF kapatılarak matbaa eğitimi fakülteden yüksekokula getirildiği için matbaa öğretmenliğinin özel sektördeki unvan problemi çözülürken çalışma hiyerarşisindeki seviyesi düşürülmüştür. Bu durum çalışma hiyerarşisine bir kademe daha eklenerek, (mavi yakalı mühendisler veya uygulama becerisi yüksek üretim mühendisleri) farklı bir mühendislik anlayışı ile basım teknolojisi mühendisliği adı altında açılarak ve matbaalarda çalışanların basım teknolojisi mühendisliği mezunu olma şartı yasa ile zorunlu hale getirilerek çözülebilir.

KAYNAKLAR

1. Özdamar, K.: “*Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi 1*”, Kaan Kitapevi, Eskişehir, (2004) 649.
2. Sümbüloğlu, K.; Sümbüloğlu, V.: “*Biyoistatistik*”, Hatiboğlu Yayınları, Ankara, (2005) 270.
3. Başkan, Ş.: “*Araştırma Yöntemleri ve Örnekleme Giriş*”, Üniversiteliler Ofset, İzmir, (1998) 240.
4. Altuntek, N.S.: “*İlk Türk Matbaasının Kuruluşu ve İbrahim Müteferrika*” , Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi cilt 10 sayı, (1 Temmuz 1993) 191-204
5. Yıldız, N.: Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Mezunlarının İstihdam Durumları. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye, (2008).
6. Ötken, B.: Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerinin İstenilmeyen Davranışlarının Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye (2006).
7. Çoşkun, G.: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalından Mezun Olan Öğrencilerin İstihdam Durumlarının Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye (2007).
8. Çetinkaya, N.: Matbaanın Osmanlı Eğitim Tarihindeki Yeri ve Önemi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya, Türkiye (2011).
9. Kazu, İ.Y.: Endüstriyel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki İşletmelerde Meslek Eğitimi Uygulamaların Değerlendirilmesi, Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Elazığ, Türkiye (1996).
10. Kaptan, S.: “*Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemleri*”, (1983) 136.
11. “Örneklem Büyüklüğünün Saptanması”, <http://www.istatistikanaliz.com> (08/05/2012).
12. “İstatistik Testler”, <http://www.istatistikmerkezi.com/forum.html> (12/03/2012).
13. “Matbaa Tarihi”, <http://matbaaiaamire.com/> (14/03/2012).

14. ÜNAL H.: “I. Uluslar arası Katılımlı Kağıt –Karton-Mürekkep Sempozyumu ve Sergisi” Çağrılı Konuşmacı Metni (26-28-/09/2002) İstanbul, Türkiye
15. Türkiye’ de Matbaa Eğitimi veren Orta Öğretim Kurumları, <http://mtegm.meb.gov.tr/TR/okullar.asp?PAGE=Liste> (01/12/2013)
16. Türkiye’ de Matbaa Eğitimi veren Meslek Yüksek Okulları, Fakülteler ve Teknoloji Fakülteleri <http://www.osym.gov.tr/belge/1-12669/gec-mis-yillara-ait-kilavuzlar.html> (03/12/2013)
17. Türk Mühendisler ve Mimarlar Odaları Birliği tarafından dava edilen Başbakanlık, YÖK, ÖSYM, Danıştay Sekizinci Daire 2012/1430 kara nolu Dava Özeti Yazısı. (23/08/2012)
18. “İlk Matbaacılık Lisesi Kapatılıyor” Haber yazısı, <http://www.haber7.com/egitim/haber>(07/01/2012).
19. “Matbaa Öğretmenliği Genel Bilgi”, <http://mtb.tef.marmara.edu.tr/genel-bilgiler> (19/12/2011).
20. “Teknik Eğitim Fakülteleri Kapatıldı. Teknoloji Fakülteleri Acildi. Matbaa Lisans Programları Kapatıldı Teknoloji Fakültesinde açılmadı köşe yazısı”, <http://www.matbaagazetesi.com/html> (08/06/2013).
21. “Basım Yayın Faaliyet Raporu”,<http://www.matas.com.tr/assets/Uploads/FAALIYET-2012-2.pdf> (15/06/2012).
22. “İstatistik Ders Notları”, <http://w3.balikesir.edu.tr> (06/06/2013).
23. “İstihdam Nedir”, http://www.ekodialog.com/Konular/tam_istihd.html (17/11/2013).
24. “İstihdam Çeşitleri”, <http://www.turkiyeforum.com/istihdam-nedir-vt46189.html>
25. Basım Sanayi Eğitim Vakfı başkanı ile yapılan konuşma (20/12/2013).
26. ÜNAL H.: “Matbaa Öğretmenliği Mezunlar Bilgi Bankası Access Çalışması” (2012).
27. “28 Şubat’tan Bugüne Katsayı Adaletsizliği”, http://yenibahardergisi.com/yenibahar/newsDetail_getNewsById.action?newsId=270443 (01/12/2013).
28. “Katsayı kalktı, meslek liselerinin önü açıldı”, <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2009/07/22/katsayi-kalkti-meslek-liselerinin-onu-acildi>(28/11/2013).
29. KURT Türker ;, GÜR Bekir S.: “Eğitimde Eşitsizliğin Algoritması – AOBP”, Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, Temmuz, (2012).

30. ÜNAL H.: “Matbaa Öğretmenliği Mezunlar Bilgi Bankası” Access Veritabanı.
30/06/2013 güncellenmesi.

EKLER

T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATBAA EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

“Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi
Matbaa Eğitimi Bölümünden Mezun Olan Öğrencilerin
İstihdam Durumları ve Sektördeki Durumlarını İnceleme Anketi”

Değerli Mezunlar

Bu araştırma, Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa Eğitimi mezunlarının istihdam durumlarını ve sektördeki durumunu incelemek amacıyla hazırlanmış bir yüksek lisans tez çalışmasıdır.

Anket formunda yer alan soruları ilgili yerleri işaretleyerek, içtenlikle yanıtlamanızı rica ederiz. Yapacağınız anket fotokopi, mail ve facebook aracılığı ile yayımlanacaktır. Bunlardan herhangi biri ile anketi doldurmuşsanız lütfen ikinci defa doldurmayınız.

Göstereceğiniz ilgiye şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Danış man

Yrd. Doç. Dr. Hayri ÜNAL

Yüksek lisans Öğrencisi

Özgür YÜCEL

1. Cinsiyetiniz

Bay Bayan

3. Medeni durumunuz

Evli Bekar

2. Yaş Grubunuz

20-24 25-29

30-34 35-39

40-44

45 ve üzeri (Belirtiniz)

4. Oturduğunuz il ?

5. Eğitim Durumunuz?

Lisans Yüksek lisans

Doktora ve üstü

6. Mezun olduğunuz lise ?

Genel Lise Meslek Lisesi

Diğer.....

7. Üniversiteye kayıt ve mezuniyet yılınız.

Kayıt..... Mezuniyet.....

8. Matbaa Öğretmenliği üniversite tercihinizde kaçncı sırada idi

Hatırlamıyorum Tercih sırası

9. Matbaa Öğretmenliği bölümünü seçmenizde en önemli etken hangisi olmuştur. Önem sırasına göre en önemlisi için 1 diğerlerine ise önem sırasına göre 2 ve 3 yazarak sıralayınız.

- Kazandırdığı mesleği sevdiğim için
 Kolay iş bulma imkanı olduğu için
 Mesleğin gelirinin yüksek olduğu için
 Çevremde önerenler olduğu için
 Ailem istediği için
 Kitap ve dergilerden etkilendiğim için
 Arkadaşlarım bu bölümü seçtiği için
 Başka bir nedeni varsa lütfen belirtiniz.....

10. Mezunlar derneği oluşturulmuş olsa katılmak ister miydiniz?

Evet Hayır

11. Üniversite mezunu olmanın iş yaşamınıza katkıda bulunduğunu düşünüyor musunuz?

Evet Hayır

12. Matbaa mezunu olmaktan memnun musunuz?

Evet Hayır Kısmen

13. Mesleğiniz?

Matbaa üzerine eğitim veren (Çıkrılık Eğitim, Meslek Liseleri, M.Y.O., Üniversiteler vb...)

bir kurumda çalışıyorum.

Matbaa sektöründe faaliyet gösteren özel bir firmada çalışıyorum.

Çalışmıyorum

Diğer (Sektör ve ünvanınızda yazarak belirtiniz.)

13. soruya “Diğer” işaretlediyseniz 28 soruya geçiniz.

13.soruya “çalışmıyorum” işaretlediyseniz 29. soruya geçiniz.

14. Mezun olduktan ne kadar süre sonra işe başladınız?

0-5 ay 6-12 ay 13-18 ay
 19-24 ay İki yıldan çok

15. Üniversitede kullandığınız araçlar (takım ve makineler), çalışma yöntemleri ve malzemeler şu anda çalıştığınız işte kullandıklarınız arasında ne ölçüde benzerlik bulunmaktadır?

Benzerlik yönleri	Hiç Benzerlik yok	Çok azı benzer	Bir kısmı benzer	Çoğu benzer	Hemen hemen aynı
Takım ve Makineler					
Çalışma Yöntemleri					
Malzemeler					

16. Çalıştığınız işte üniversitede kazandığımız becerilerin ne kadarını kullandığımızı düşünüyorsunuz?

- Hiç Çok az Kısmen
 Çoğunu Hemen hemen hepsini

17. Yaptığımız işle ilgili olarak şu anda sahip olduğunuz bilgi ve becerilerinizi yeterli buluyor musunuz?

- Çok az Az Orta
 İyi Çok iyi

18. Çalıştığımız iş alanında mesleki eğitime ihtiyaç duyuyor musunuz?

- Evet Hayır Kısmen

19. Mesleki eğitimin daha yoğun ve kaliteli olması aşağıdakilerden hangisine yararlı olacağına düşünüyorsunuz? Önem sırasına göre en önemlisi için 1 diğerlerine ise önem sırasına göre 2 ve 3 yazarak sıralayınız.

- Daha yüksek ücret alabilirim
 Unvanım yüksek olabilir
 İşimi daha iyi yapabilirim
 Daha iyi işlere geçebilirim
 Kendimi geliştirebilirim
 Diğer lütfen belirtiniz.

20. Mesleki eğitim en iyi nasıl öğrenilir?

- Eğitim kurumlarında
 İşyerinde çalışma sırasında
 İşyeri dışında kurslarla

- Hizmet içi eğitim ile
 Diğer lütfen belirtiniz.

21. Şu anda çalıştığınız işten memnunuz musunuz?

- Hiç Az Memnun
 Çok memnun Pek çok memnun

22. Çalışmakta olduğunuz işi hangi kanal aracılığı ile buldunuz?

- Basında çıkan gazete ilanları ile
 İnternet aracılığı ile
 Öğretmenlerin tavsiyesi ile
 Tanıdıklarım aracılığı ile
 İşyerine doğrudan başvurarak
 İş ve işçi bulma kurumu ile
 Diğer lütfen belirtiniz.

23. İş ararken karşılaştığımız zorlukları önem sırasına göre 1 den başlayarak 3'e kadar sıralayınız.

- Alanımla ilgili yeterli iş bulunmaması
 Çok düşük ücret teklif edilmesi
 Askerlik yapmış olma şartı aranması
 Ulaşım zorlukları
 Çalışma saatlerinin uzun olması
Başka bir nedeni varsa lütfen belirtiniz.....

24. Çalışmakta olduğunuz iş yeri kaçmcı işyeriniz.

- 1-2 3-4 5-6 7-8 9 ve üstü

ÖZGEÇMİŞ

1979' da Malatya'da doğdu. İlkokulu Kemal Özalper İlk Öğretim okulunda, ortaokulu Hacı Ahmet Akıncı ortaokulunda, lise öğrenimini ise Turgut Özal Lisesinde Malatya' da tamamladı.

1999 yılında Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa Öğretmenliğini kazandı. Bu bölümden 2003 yılında mezun oldu.

2002-2005 yılları arasında Lal Cafe Bar'da İşletme müdürlüğü yaptı.

2005-2006 yılında Ankara Deniz kuvvetleri Komutanlığı Basım-Yayın Şube müdürlüğünde Asteğmen olarak askerlik görevini tamamladı.

Haziran 2006' dan Aralık 2008' e kadar Bilge Adam Dershanelerinde bulunan kantinlerin işletmelerini yürüttü.

2010 yılında Fen Bilimleri Enstitüsü Matbaa Programında Yüksek Lisans Eğitimine başladı. Halen tez aşamasındadır.

Ocak 2009 yılından beri Masal Evi Cafe-Barda işletme müdürlüğünü yapmakta evli bir kız çocuk babasıdır.